

శ్రీ రస్తు.

రాజయోగసారము.

ప్రథమ ప్రకరణము.

శ్రీగణనాథు నాశ్రితకరిపాలు
 నాగమసంవేద్యు నాధారసవను
 ననిశంబుఁ గీర్తించి యతిభక్తిమెఱయ
 ననువుగఁ దఱికుండహరిని మహాను
 భావుని భవ్యరూపాంచితు నెంచి
 పావనమూర్తిని బరమపావనుని
 వేదాంతవేద్యుని నిశ్చతోముఖుని
 నాదవినోదిని నలినలోచనుని
 నాదినారాయణు ననిశంబు మదిని
 మోదంబుతో మర్తమును దగుత్రోవ
 యందుంచి యచలతత్వార్థంబుసరణిఁ
 బొందించి భావించి పుణ్యప్రయుక్త
 ఘనత యొసంగు గంగాయమునలకు
 ననుపొందుమధ్యయా నాడికాగ్రమునఁ

జెలువారు ఘనమేరుశిఖరంబునందు
 లలిని విజ్ఞప్తికళామాత్రుఁ డగుచుఁ
 బరుఁ డౌచు వెల్లుసుబ్రహ్మణ్యగురుని
 చరణరేణుచయంబు సారెసారెకును
 శిరమున ధరియించి చిరభక్తిఁ బెంచి
 పరమరహస్యంబు భావమం దుంచి
 రహి మీర సోమేశ్వరస్వామిఁ దలఁచి
 మహితము క్తిప్రదమార్గమునొందు
 కొఱకు విద్యారణ్యగురుని భజించి
 వఱల బ్రహ్మాండ్రులఁ బ్రస్తుతిచేసి
 ఘనత మీర స్వయంప్రకాశులఁ దలఁచి
 యనఘాత్తుఁ డగుసచ్చిదానందగురుని
 కారణుం డగుమల్లికార్జునగురుని
 ధీరుఁడౌ నవధూతదేశికోత్తముని
 నచలితపరమహంసాఖ్యసద్గురుని
 నచలభక్తుని బడబాసలగురుని
 నలరు సుజ్ఞానయోగానందగురుని
 నిల ధన్యులై నజితేంద్రియగురునిఁ
 గర మర్థిమై పరకాయప్రవేశ
 గురుని నిత్యానందగురురాజచంద్రుఁ
 డరయ నిరంజనుఁ డనుగురు మదిని
 నిరతంబు వేడుచు నెమ్మిమై మిగులఁ

గాంచు బోధానందఘనుపదాబ్జంబు
 లంచితభక్తిమై నాత్మయందుంచి
 కుదురుగ మది నిట్టిగురుపరంపరను
 శుభమలహృదయనై సన్నుతిచేసి
 శర్వయోగీంద్రులు సంతసింపంగ
 నుర్వియం దీరాజయోగసారంబు
 వజ్రల నే ద్విపదకావ్యముగ రచించి
 యెఱుకయా హరి కియ్య నెడఁదఁ దలంచి
 మున్నుగ నాచంకములు తేటగాఁగ
 విన్నవించెద మీకు విశదంబుగాను
 వినరయ్య కవులార విద్వాంసులార
 వినరయ్య మీ రెల్ల విమలాత్తులార
 ఘనయతిప్రాససంగతుల నేనెఱుఁగఁ
 దనర నాక్షేపింపఁ దల్పకుఁ డెలమి
 శ్రీకరుం డగునారసింహునికరుణ
 నీకథాప్రారంభ మెసఁ జేసి తలర
 మహితాత్తులార ధర్మాసక్తులార
 మహిమాఘ్యుఁ డగుకర్దమప్రజాపతికి
 ననుకూలవతి యగునాదేవహూతి
 యనుసత్పతివ్రత కవనీతలాన
 ననురాగయుక్తుఁడౌ నమ్మహాపురుఁ
 డెనసి పుత్రికలతా నింపుగఁ గాంచి

20

తనయులు లేక డెందమునఁ జింతించి
 యనుసమంబై నఘో రాటవి కరిగి
 పరమాత్ముఁ గూర్చి తపం బాచరించె
 నరుదుగఁ బరమాత్ముఁ డన్తుహఃత్తునకుఁ
 బరఁగఁ బ్రత్యక్షమై పల్కె నిమ్మాడ్కి
 వరమేమి నీకుఁ గావలె నని యడుగ
 విని కర్ణముఁడు చాల వేడ్కఁ బ్రార్థించి
 యనియొఁ గృపాంబుధి యంబుజనయన
 పరమాత్మ నీవు నా పట్టి గావలయు
 వర మిదె చాలు నేవర మొల్ల నింక
 ననవుఁడు పరమాత్ముఁ డావరమిచ్చి
 తనరార నంత నంతర్ధానుఁ డయ్యె
 నావేళ కర్ణముఁ డరిగి మోదముగ
 దేవహూతిం గూడఁ దిరముగ నంత
 వెన్నుండు పరికించి వేడ్కతో వచ్చి
 యున్నతుఁడై దేవహూతిగర్భమున
 గరిమమై జనియించెఁ గపిలుఁ డనంగఁ
 గరమర్థిఁ బెంపొంది ఘనుఁ డయ్యె నంతఁ
 బూని కొన్నాళ్లకుఁ బుణ్యాచారిత్తుఁ
 డై నకర్ణముఁడు నిజాత్మజుం జూచి
 నావరపుత్త్రక నావంశతిలక
 నీవు నాసుతుఁడవై నిజముగ నన్నుఁ

జెన్నలరంగం బ్రసిద్ధిచేసితేవి
 అన్న నాకోరిక అన్నిఫలించె
 న్యాయంబుః దప్పుః యానందముగను
 బోయెద నింకః దపోవనంబునకు
 ననుచు సమృత్తిః జేసి యాక్షణంబునన
 తనవధూవణికిః దాః దద్వివరంబు
 నలకారః దెల్పిన నాదేవహూతి
 పాలుపాండః బతేవదంబులయందు వ్రాలి
 పూని యిట్లనియెః దాః బుణ్యాత్మ యేను
 మానసంబునుబట్టి మఱియొంటి నుండః
 జాల నే నీవెంటః జనువెంతు ననిన
 నాలలితాంగికి నతః డట్టులనియె
 భావః నీ వీరితిః బలుక నేమిటికిః
 ప్రేమ నాయండున్నః బెక్కుధనంబు
 నీకుమారుఁడు ధర్మనిపుణుండు గాన
 నీకు జీవన్ముక్తి నిజముగ నొసఁగు
 వనమున కీవు రావలసిన దేల
 వనిత యిచ్చటన నీవ్రతము ఫలించు
 నని యొప్పుఁజెప్పి యాయతివను సుతుని
 నొనరంగ వీడ్కొల్పి యుచితమార్గమున
 వరతపోధనదసర్వనమండః జేరి
 పరమేశు నెద నుంచి ప్రార్థించుచుండె

నెమ్మి నాకపిలుడ నేకవత్సరము
 లిమ్ముగ జనకుని యెస నాజ్ఞనుండి
 పాయనిసంసారపథ మాత్మదలగ
 మాయావిరహితుడై మకానియై యంతఁ
 గాననంబున కేగఁ గా దేవహూతి
 యానందనుంజూచి యనియై నిమ్మాడ్కి
 వరపుత్త్ర) నీతండ్రి వాక్యంబు నేఁడు
 సరవి మఱచితె నీస్వాంతమునందు
 నానాఁడు నీతండ్రి యరిగెడువేళ
 నేను శోకింపఁగ నినుజూపి వగపు
 నణఁచి కానకు నేఁగె నమ్మహామహుఁడు
 గుణరత్న నిన్నుఁ గన్గొనుచు నేచింత
 నెఱుఁగక యుండితి నిన్నాళ్లుదనుక
 మఱి నీ వదియు నొగి మది నెంచకుండ
 జనకాజ్ఞ వదలి విచ్చలవిడిగాను
 నను విడనాడి కానకు నేఁగఁ దగునె
 తల్లిదండ్రులు పరదైవంబు లంచు
 నెల్లవా రనుచుండ నెఱుఁగవె నీవు
 నీమదిలో నుండునీతి భావించి
 యేమున్నమాటాడు మెల్ల నిల్కడగ
 అన విని కపిలాఖ్యుఁ డల్లన నవ్వి
 శనితల్లి నీక్షించి తా నిట్టు లనియె.

☞ తల్లికఁ గపిలుఁడు విరక్తిమార్గము బోధించుట. ☞

వలకొ జనని నీ కీపానురంబు
 చాలించు నిది వట్టిజాలిజగాన
 తలివండ్రు లెవ్వారు తనయు లెవ్వారు
 దెలియ బుద్బుదము లీదేహంబు లెపుడు
 కాయ మస్థిర మని కడఁ గానలేక
 పాయక సంసారబద్ధులై మమత
 వదలక కామ్యార్థవాంఛితు లగుచు
 మదమత్తు లగుచు హస్తార్థంబునొంది
 మదిలోన నుబ్బి కామక్రోధలోభ
 మదమోహమచ్చరా ల్లాటికిఁ బెంచి
 సంకర గల్గితే సామర్థ్య మంచు
 పొం వగుతుచ్చమా సుఖమును గోరి
 కామాంధు లై తమగతి గానలేక
 భానులవలలోనఁ బడి లేవలేక
 తఱగనియూషణత్రయవార్ధిలోన
 మఱిమఱి మునుఁగుచు మమత రెట్టింప
 నాలుబిడ్డల కనియర్థంబు గూర్చి
 కాలంబు నూరక గడుపుచు నుండి
 యంతకాలము వచ్చినప్పుడు యముని
 చింతఁజేయుచు హింసచేఁ గంది గుంది
 కూపంబు లోఁబడి కొన్నాళ్లు కఠిన

పాపాత్ము లగుచుం బ్రపంచంబునందుఁ
 బుట్టుచు గిట్టుచుఁ బొరలుచుండెదరు
 ఇట్టిపుట్టులు చావు లెన్నంగ వశమె
 యన దేవహూతి నిజాత్తజుంజూచి
 యనియెఁ గుమార! యీ యవసీతలానఁ
 బట్టుగ నిరతంబు బహురూపపటిమె
 నిట్టిపిండోత్పత్తి యెట్లగు ననిన
 విని కపిలుండు సద్వినయంబు మెఱయ
 జననితో నిట్లనె సంతసంపడఁగ.

◀◀ పిండోత్పత్తిలక్షణము. ▶▶

విను మింక దల్లి తద్వృత్తాంత మీవు
 తనరంగ నన్నమదంబును మించి
 సతిపతు లిద్దఱు సంతసం బలర
 రతి సల్పఁగా ననురాగంబు మించి
 నెలవుగ శుక్లశోణితములు రెండు
 కలసి యేకంబుగ గర్భమందుండి
 నెఱి నది యైదింట నీటిబుగ్గొను
 పఱిదగ గట్టియాఁ బదిదినంబులకు
 నమరి ప దేనింట నండవైయుండు
 స్థిమితమై నెలనింట శిరమేరుపడును
 బరగ నెలల్ రెంటఁ బదకరంబులును
 సరవిగ నేర్పడు చందము దెలియ

నొనర నెలల్ మూఁట కుదరంబు గల్గు
 చనబోడి నాల్గింట నడుము పార్శ్వంబు
 లొందును బాదంబు లొందు నాపైని
 బొంబుగ నాఱింటఁ బుట్టు నేత్రములు
 సరవి నేడవనెల కరగ జీవుండు
 పరఁగఁ బ్రవేశించుఁ బాయక యంద
 మఱియు నష్టమమాస మహిత తేజమును
 బఱివగ విజ్ఞానపరధనం బలరి
 లలి ధాత్రఁ బ్రసవకాలంబునువఱకు
 మలమూత్రములఁ జిక్కి మఱి యాత్తఁ గుంది
 కటకటా ! నాపూర్వకర్తంబువలనఁ
 బటుతరపాపకూపంబునం బడితి
 పూర్వజన్తంబున బుద్ధిలేకుండ
 గర్వించి సత్క్రియల్ గాంచకపోతి
 సద్గురు నాశ్రయించంగఁ బోనైతి
 సద్గతి నేను విచారింపనైతిఁ
 బామరంబునఁ బడి పరభామినులను
 గామించి యవివేకకలితుండనైతి
 బాలబుద్ధులుచేతఁ బాతకం బనక
 చాలఁ బెద్దలను దూషణము చేసితిని
 తనువు లస్థిరములు ద్రవ్య మస్థిరము
 లని యింఁచు కేనియు నారయనైతిఁ

బెను ప్రేమ వెండ్లము బిడ్డలఁజూచి
 మనమున హర్షించి మత్తుఁడనైతి
 గాన నీవిధ మగుకష్టకూపాన
 నేను జిక్కితి నింక నెవ్వరు దిక్కు
 ఈమూత్రమలకూప మే నింకఁ గడచి
 భూమిపై వ్రాలిన బుద్ధి తెచ్చుకుని
 పరమ దేశికపదాబ్జంబుల వేడి
 పరమైన నిర్వాణపదము నొందెదను
 మఱచియుండను దొంటి మాయలోఁ బడను
 మఱి యిప్పు డీమూత్రమలకూప మేను
 ఎప్పుడు దాఁటెద నని యెంచుచుండ
 నప్పుడు తొమ్మిది యగునెలల్ మించ
 ధరణిపైఁ బడఁగ నంతట విష్ణుమాయ
 తఱచుగఁ గప్పినఁ దల్లడిల్లుచును
 ఆవేళ శిశువయి యన్నియు మఱచి
 కావున యెడ్చి యక్కడకుఁ దఱ మఱచి
 మునుపటిజ్ఞానంబు మోసయై మంచ
 మునఁ బడి తనమలమూత్రాచులందఁ
 బొరలుచు దుర్బలంబున నుండఁగాను
 గురుతుగ నట గాలి గుంతయుఁ ద్రవ్వి
 కిసరులు కూనలు కింక-సందులను
 ముసరులు దగ్గులు ముట్టుదోషములు

ననుభవించుచు వృద్ధి యై వయోధర్మ
 మును మించి వచ్చినప్పుడు మత్తుఁ డగుచు
 వసుధఁ బెండిలియాడి వరసుతసుతుల
 నెఱఁ గాంచి వారల నెలమిఁ బోషింప
 భూవరులను వేఁడి పొల్పుగ ధనము
 నేవగనైనఁ దా నెఱఁ గూర్చి మించి
 భూరిలోభము దారపుత్రాదుల నొగి
 వారక గాచుచు వసుధఁ గట్టకడ
 కడు వృద్ధదశ రాగఁ గాయంబువడఁక
 దడవుచు మంచానఁ దగఁ జేరియుండి
 చెవుడువట్టి మఱేఱి చేయుట లేక
 యెవరువచ్చినఁగాని యెఱుఁగకయుండి
 ఆలుబిడ్డలఁ జూచి యకట నే వీండ్రఁ
 బాలించువిధమును బరికింపనైతి
 నని ప్రలాపించుచు నంతకాలమున
 మొనసి వచ్చినయమముఖ్య సేవకులఁ
 గనుఁగొని యఱచుచుఁ గనుల మూయంగ
 వెనువెంట గొంపోయి విభునిడగ్గఱగ
 నిలువఁజేయఁగఁ జూచి నెఱిఁ బాపములను
 దెలియంగ నాశ్రాద్ధ దేవుండు వడిగ
 నడుగ లెక్కలు చూచి యాచిత్రగుప్తుఁ
 డెలమిఁ జెప్పఁగ వెంట హింసచేయుఁ డన

భటు లట్లనేతు రెప్పటివలెఁ బుడమి
 నటఁ బుట్టవలయుఁ బాయక బంధుమిత్రు
 లంతకాలంబున నయ్యయో యంచుఁ
 జింతించుచుందురు తరి డగ్గఱగఁ
 గావున జీవుని కఠినమార్గంబు
 కానంగలేరు టక్కరిమాయవలన
 తనువులఁ దామని దలఁచుచుండుదురు
 తనువులోపల కన్తతతి విచారింప
 నెత్తురుప్రేవులు నిండుమాంసంబు
 హత్తినయెముకలు నధికమా చీము
 మొనసినచర్మంబు మూత్రంబు మలము
 నెనసి దేహములోన నెసఁగుచు నుండు
 నటువంటిఘటములం దాకాంక్షఁజేసి
 కుటిలులై తమలోన గుఱిఁ గానలేరు
 అన విని యాయుంతి యాత్మజుం జూచి
 యనియె నోతనయ మాయాప్రపంచంబు
 నెవ్వరు గల్పించి రెఱిఁగింపు మనిన
 నవ్వారిజాక్షికి నతఁ డిట్టులనియె.

120

◀ విశ్వాత్పత్తిఘట్టము. ▶

విలసితమైన యీవిశ్వమంతయును
 గలిగినచందము గ్రమముగ వినుము
 నిత్యుండు నచలుండు నిర్వికారుండు

చతుస్యంఘ సగుణుండు సర్వాత్త కుండు
 ననెడువర బ్రహ్మ యూదికాలమున
 ఘనతరమై నిరాకారమై యుండె
 నతనియందు ననాది యైనట్టిమాయ
 యుతఁడు గూడి వహించె నయ్యుశుసంజ్ఞ
 నెలమి నచ్చటఁ గల్గె హేమగర్భుండు
 కలకంఠి యాహేమగర్భనియందుఁ
 వలఁగక యట మహాతత్వంబు పుట్టె
 నలరంగఁ గలిగె నహంకారమందు
 నది మూఁడుభాగంబు లై వృద్ధిఁబొందె
 ముదిత సత్వరజ స్తమోభేదములను
 బొందె సత్వమున నింపుగ జ్ఞాన మరయఁ
 బొందుగ రాజసంబున నుద్భవించె
 నలరార కర్తేంద్రియములు తామసము
 వలనఁ దన్తాత్రంబు వరుసఁగఁ గల్గె
 నందు శబ్దంబున నభ్రంబు వొడమె
 నందు సదాశివుఁ డధినాథుఁ డయ్యె
 మఱియును స్పర్శతన్తాత్రంబువలనఁ
 గలువలి గలిగె నక్కడ నీశ్వరుండు
 నలరార నచ్చటి కధికారి యయ్యెఁ
 దలకొని యట రూపతన్తాత్ర వలన
 నొనర హుతాశనుఁ డుద్భవుం డయ్యె

ననిశంబు నిట్టిహుతాశనాకృతికిఁ
 బరగ రుద్రుం దధికతి యయ్యె నవల
 సరవిని రసమున జల ముద్భవించె
 హరి నాయకుం డయ్యె నమ్మరో వినుము
 మఱియును గంధతన్తాత్రంబువలన
 సముదయం బయ్యె విశ్వంభరయందుఁ
 గమలసంభవుఁ డధిక ర్తయై నిల్చెఁ
 బ్రకటితవైన యీశంభూతమూల
 నొకటొక్కటిని రెండు నొనర భాగించి
 యందందు నొక్కనిజాంశంబు నుంచి
 యందందుఁ దక్కినయట్టియం దొకటి
 కలకంఠి నాల్లేసిగా విభాగించి
 కలయఁ బంచిననవి క్రమముగఁ బుడమిఁ
 బంచీకృతం బయ్యెఁ బరికింపఁ దల్లి
 యంచితంబుగ విను మది యెట్టులనినఁ
 బొందుగ నాకాశమున నర్థమయ్యె
 నందు జ్ఞాతృత్వము నం దొగి నాల్లు
 నగుభాగములఁ బవనాగ్నిజలముల
 నొగిఁ గూడి మానసం బొగి బుద్ధి చిత్త
 మును నహంకారంబు మొనసి వాతూల
 మున నర్థభాగంబు పుణ్యచరిత్ర
 అరయ వ్యానం బయ్యె నటు నిల్చెనాల్లు

నిరవుగ భూమి వహ్ని జలంబు గగన
ములఁ గూడి యింతకు మూలంబు నగుచు
నల పంచభూతంబు లయ్యె నెంచఁగను

150

తల్లి హుతాశనార్థము చక్షువయ్యె
నెల్లఁ దక్కిననాల్గు గెంచ భూసీర
మరుదంబరముల మర్తంబుగఁ గూడి
యరయఁ ద్వక్ష్మాత్త్ర జిహ్వప్రాణములను
గలిగె నీ రర్థభాగము రసంబయ్యె
నలినాక్షి తక్కిననాల్గు భూవహ్ని
మారుతాంబరముల మఱి గూడి వరుస
నారూప మాశబ్ద మాస్పరిశంబు
తనరార నోజ గంధంబయ్యె నట్ల
మొనసి యాభూమ్యార్థమున పాయువయ్యెఁ
తల్లిరో విను మొగిఁ దక్కిననాల్గు
నల్ల ధనంజయ యనిలాంబరముల
సారంబులై కూడి సల్పక్రియలకు
నారూఢి హేతువు లై నట్టిగుహ్య
హస్తవాక్పాదంబు లనువుగఁ గల్గి
విస్తరిల్లెను బంచవింశతి క్రమము.

◀ పంచదించతితత్స్వప్నకరణము. ▶

వీనుల కింపుగ విను మొకపథము
 పూని జెప్పెదఁ బంచభూతంబులకును
 బలము సద్యోజాత వామదేవులును
 బొలఁతి యఘోరతత్పుష్ప లీళానుఁ
 డనెడు పంచబ్రహ్మ లా బ్రహ్మ విష్ణుఁ
 డును రుద్రుఁ డీశ్వరుఁ డొగి సదాశివుఁడు
 పంచకర్త లనంగఁ బ్రఖ్యాతులైరి
 యంచితమా మానసాదులు నైదు
 రాణింపఁగాను బరాశక్తి యయ్యెఁ
 బ్రాణాదివాయువు ల్పట్టుగఁ జూడ
 నాదిశక్తి యనంగ నమరె శ్రోత్రేంద్రి
 యాదులు నైదయ్యె నలర విజ్ఞాన
 మరయ నీభూమ్యాదు లైదుతత్త్వములు
 సరవిగ నెంచ నిచ్చాశక్తి యయ్యెఁ
 గ్రమముగ వాగాదికర్తేంద్రియములు
 నమరఁ గ్రియాశక్తి యయ్యె నోతల్లి
 అన్నియుఁ గూడి బ్రహ్మాండమై నిలిచె
 నెన్నఁగ శ్రీజగదీశుఁడౌ శ్రీవి
 రాజితుండును శ్రీవిరాట్పుర్నరూప
 మాజగదాకృతి కరయఁ బెంపారె

షాతాశలోకంబు పదమయ్యో నట్లు
 ఖ్యాతేగ సత్యలోకంబు శీర్షంబు
 లోకము లెల్ల నాలోకింప నాదు
 శ్రీకరతన్వ లై చెలఁగునోతల్లి
 ఆనువొంద నిట్టిమహావిగ్రహానకుఁ
 గొనకొని యన్నిదిక్కులు శ్రోత్ర మరయ
 కొనరంగ వినుము వాయువు త్వగింద్రియము
 మొనయు నేత్రేంద్రియ మొప్ప భానుండు
 పరగ భ్రూయుగ్తంబు బ్రహ్మపదంబు
 చిరతరవరుణుండు జిహ్వేంద్రియంబు
 వెలియ నాశికము నశ్వినిదేవతులును
 వలనొప్ప వహ్నిగ వాగింద్రియంబు
 తెలియ బాహువు లెల్ల దేవతాధిపుడు
 తలఁగకుండును భాగతత్వంబు లరయఁ
 బరగ నువేంద్రుండు షాదేంద్రియంబు
 పరికింపఁగా బ్రజాపతియు గుహ్యంబు
 వలనొప్ప మృత్యుదేవత యగునంబు
 కలువపువ్వుల చెలికాఁడు మనంబు
 మతి బ్రహ్మదేవుండు మహనీయచిత్త
 మతులిత క్షేత్రజ్ఞుఁ డనఁబడుచుండు
 ననుపమాహంకారుఁ డగురుద్రమూర్తి

తనర జ్ఞాత్పత్వ మంతకకరణంబు
 సరవిగ జీవునిచంద మీమీఁదఁ
 బరగఁ జెప్పెద విను బ్రాకటంబుగను
 అలరు ఘటాకాశ మం దొప్పుగాను
 గలిగినజలములోఁ గన్పట్టు నభము
 గతి సాక్షియం దున్న గ్రాలెడుబుద్ధి
 ప్రతిబింబితం బైనబ్రహ్మ మీరితి
 జీవుఁడ ననుభ్రాంతిచేఁ జిక్కి మించి
 సావధానక్రియాశక్తినిఁ గూడి
 రూఢియై తనస్వస్వరూపంబు మఱచి
 మూఢుఁ డై షడ్వర్గములకు లోబడుచుఁ
 దులవయై మానసాదులచేతఁ జిక్కి
 కలుషాత్తుఁ డై తన్ను గానక భ్రమసి
 భిన్న భావములచేఁ బెక్కు దేహములు
 పన్నుగ ధరియించి పరవశత్వమున
 స్త్రీలు పుష్ప లటంచుఁ జెడుగు భేదముల
 వాలాయముగఁ జిక్కి వాంఛతోఁ దగిలి
 వారును వీరును వారు మే మనుచు
 భారంబుగను నహంభావ మూహించి
 జీవభ్రమములచేఁ జెడి పలుమాలు
 చావు పుట్టువు గల్గి జడుఁ డాయె నిప్పు

చెప్పు డై నను జీవుఁ డిదియెల్ల విడచి
 యొప్పుగ విజ్ఞానయుక్తినిఁ గూడి
 తన్ను దాఁ దెలిసిన ధన్యునిఁ జేరి
 వన్నుగ నతనిచే బ్రహ్మాంబు దెలిసి
 కామాదిశత్రుల ఖండించివైచి
 యామూక సకలేంద్రియాల జయించి
 నిటలభాగంబున నిలచి శోధించి
 ఘటము బయల్జేసి కడఁగాంచె నేని
 యతఁడ పరబ్రహ్మ మతఁడ స్వయంభు
 వతఁడ మహావిష్ణు వతఁడ శివుండు
 అతనికి వేఱలే దనుచు బోధింప
 నతనికి ట్లనివలె నా దేవహళాతి
 మలనూత్ర క్త దుర్తాంసంబు చీము
 గలిగిన దుర్గంధకాయంబులందు
 నిరవుగ నాబ్రహ్మ మేరితి నుండు
 సరవి నాకెఱిఁగింపు సదయాత్మ యనఁగఁ
 గపిలుఁ డాతల్లిని గరిమనుఁ జూచి
 యపు డిట్లు వచియించె నమ్మరో ననుచు
 ఇది సోమనాథ విశ్వేశునిపేర
 పదవాక్య భవ్యసు బ్రహ్మణ్యయోగి
 చరణాంబుజాతపట్టరణాయమాన
 పరిపూర్ణ నిత్యసద్భావనిమగ్న

మానస యగువేంక మాంబికారచిత
 మైనట్టి రాజయోగామృతసార
 మం దెన్నఁగాఁ బ్రథమాఖ్యప్రకరణ
 మొందు శ్రీతటికుండపురిధాముఁడైన
 వీరనృసింహుఁడు వెలయఁగైకొనియె
 ధారుణి నాచంద్రతారార్కముగను.

ప్రథమ ప్రకరణము సంపూర్ణము.

శ్రీ రస్తు.

రాజయోగసారము

ॐ

ద్వితీయప్రకరణము.

శ్రీకరానందవశీకరం బైన
ప్రాకటభక్తిమై భావ మంతయును
వినుము నీ వత్యంతవేడ్క నోతల్లి
కనఁగ సుగంధదుర్లంధముల్ రెండు
ననుపమపరమాత్ముఁ డంటి రెంటికిని
దనరారఁగాను మేధ్యామేధ్యములను
బ్రతిఫలింపదె భాను భాసురకిరణ
గతిగ సంవ్యాప్తంబుగాఁ దనరార
నతనికి నేమంటె నర్కునిభాతి
అతులితంబుగ నాత్మ కంట దేమియును
మతిమంతులకు నట్లు మలినంబు లేదు
క్షీతి నీవిధంబును జెలఁగి చూడంగఁ
గటిలత్వరహిత మెక్కువగాఁగ నిట్టి
ఘటములోనివిధంబు గ్రమముగ వినుము
సలలితపంచవింశతితత్వములను

బొలుపొందు స్థూలాఖ్య పుణ్యాచరిత్ర
 కాయంబులో సప్తకమలంబు లుండుఁ
 బాయక వానిని బరఁగఁ జెప్పెదను
 దొలుత నాధారమ న్దోయజాతంబు
 సలలితమా రహస్యస్థానమందు
 గొనకొని నాల్గురేకులపీతవర్ణ
 మును వశషసలను ముఖ్యాక్షరములు
 ననువుగ భూముద్ర నమరుచు నుండు
 నెనసి యచ్చటను గంకేశ్వరుఁ డుండు
 నలరఁగ విను దాని కావలివిధము
 దలకొని యంగుళద్వయముమీఁదటను
 ధీరత మీర స్వాధిష్ఠానజలజ
 మాటురేకులతోడ నమరు శ్వేతముగ
 నది బభమయరలా యనువర్ణములను
 అది పక్షిముద్రయం చనఁ దగి మఱియు
 జలజాతభవుఁడు నిశ్చలత నుండు నొగి
 నలఘుప్రకాశుఁ డై యమ్మరో వినుము
 మొనసి యష్టాంగుళములమీఁదఁ దనరి
 యనువుగ మణిపూరకాఖ్యంబు వెలుగు
 నెఱి తేకులును బది నీలవర్ణంబు
 వఱల డాదిఫకారవర్ణము ల్గల్గి
 యనువర్ణము ల్గల్గి యాపీతముద్ర

యొనరంగ వెన్నుఁ డం దొప్పుచు నుండు
 వదియంగుళములకుఁ బైన నాహతము
 హృదయ ప్ర దేశమందిరముగ నుండు
 భామవి న్ద్వాదశపత్రము ల్గలిగి
 హేమవర్ణంబున నింపొందు నందు
 నఖిలవాక్యావళి కాస్పదం బగుచు
 కఖగఘజలు చఛాఖ్యలు జరుఘాణిలును
 ననువొందఁగా టఠా యనులింగముద్ర
 దనరారు రుద్రుఁ డాస్థానాధిపతియు
 నావల మఱి ద్వాదశాంగుళములను
 ధావశ్యరుచి విశుద్ధంబు పదాలు
 దశములై, అఆలు దానికి వర్ణ
 ములు నగునది మత్స్యముద్ర జీవుండు
 అందుండు మఱి ద్వాదశాంగుళములను
 బొందుగ భూమిధ్యమున దశద్వయము
 అందుఁ బావకదీప్తి యలరుచు నుండు
 నందు హంసలు రెండు నమరుచు నుండు
 ధరణిఁ బ్రకాశముద్ర యనంగ నదియ
 పరమాత్ముఁ డచ్చట ప్రభువై వెలుంగు
 నందుకు నవల సహస్రారమందుఁ
 గ్రందుగ నుండు హకారసకార
 బీజద్వయం బాత్మబిందువుఁ గూడి

తేజరిల్లుచు నుండు దేదీప్యముగను
 గగనముద్రయు నదె గన్గొనఁ దల్లి
 సగుణనిర్గుణరూప సచ్చిదానంద
 గురురాజచంద్రుఁడు కొల్వారుచుండు
 సరవి నన్నిటికిఁ దా సాక్షియై యుండు
 పనివడి విను మంబ ప్రాణానిలంబు
 మొనసి యాహృత్పద్మమున నిల్చియుండు
 తఱుచైనపవనుఁ డాధారచక్రమున
 విరివిగ నేవేళ విహరింపుచుండు
 అలసమానుఁడు నాభియందు నవ్యానుఁ
 డలరి సర్వాంగంబులందుఁ దానుండు
 గళమున రోమసంఘంబులయందుఁ
 దొలఁగక నాగ వాతూలంబు మఱియు
 ననఘ లలాటమం దాకూర్తపవనుఁ
 డనువొంద ఘ్రాణమం దాకుకురుండు
 కంటిపై నుండును ఘనదేవదత్తుఁ
 డంట నారంధ్రమం దాధనంజయుఁడు
 అనుదశవాయువు లంగములందు
 మొనసి తత్తత్కార్యములు సల్పుచుండు
 లలిని యిళాపింగళలు సుషుమ్నయును
 నలరార నాధారమందుండి వచ్చి
 మొనసి యాజ్ఞాచక్రమున మూఁడుఁ గూడి

యమవౌందఁగా మఱి యంతట నిలుచుఁ
 దనర సుషుమ్న మంతట నిల్వ కరిగి
 ఘనతగఁ గ్రమముగఁ గ్రాలుచు నుండి
 సకవిగ ఘనసహస్రారంబు నేరి
 గురుతరంబుగ నండు గోప్యమై యుండు
 దేహమధ్యంబునఁ దిరుగు జీవుండు
 సోహం బటంచు సంశోభితంబుగను
 మొనసి యహోరాత్రములను జపంబు
 నొనరంగ నిరువదియొక్కవేయ్యారు
 నూలును జేసి యనూనంబు గాఁగ
 నాటు నూ తాదిగణాధీశునకును
 ఆటువే లా బ్రహ్మ కాత్వేలు హరికి
 నాటువే లారుద్రుఁ డనుదై వమునకు
 వేయి సదాశివ విభవమూర్తికిని
 వేయి యయ్యూత్తకు వేయి గుర్వకును
 వాసిగ దినమును వరుస నర్పణము
 చేసినఁగాని యాజీవుండు మగుడి
 భాసురమతి నిట్టిభావంబుగాను
 శ్రీసద్గురుని మేఘరీతి నీలాగు
 కాశిగయా ప్రయాగలు నంద యుండు
 దేశికుఁ డటుమహాదేవుఁ డై యుండు
 పోడిమి మీరఁ బెంపొందుచు మధ్య

నాడి సహస్రారనాళమై యుండు
 నదియ సరస్వతి యదె పరంజ్యోతి
 యదె యూర్ధ్వకుండలి యదె సుధాధార
 యదె భూతతతిహేతు వదె తటిద్వల్లి
 యదె చిద్విలాసంబు నదె పరమంబు
 ఇటువంటిసుధ దేహి కెస నంటనీక
 కుటిలమార్గత నధగకుండలి పొంచి
 పటుశక్తి నమృతంబు పానంబు చేయ
 నిటువంటికిలకం బెటుగక దేహి
 కాయమే నని యహంకారి యై యాత్మ
 నాయకుఁ గనలేక నానావిధాల
 ముక్తి నొందెద నని ముందు గానకయ
 శక్తిచేఁ గర్తముల్ సల్పుచు నెపుడు
 కాశికీ బోయి చక్కఁగ గంగలోన
 నాశగ మునిఁగినయప్పుడ తనకు
 నంటువోవునె మోక్ష మబ్బునె తల్లి
 తొంటిపాపము వోయి దొరకు నెసుఖము.

60

❀ జీవన్ముక్తివిచారఘట్టము. ❀

అని యిటువల్కిన నాదేవహూతి
 తనసుతు నీక్షించి తగ నిట్టు లనియె
 పావనచరిత జీవన్ముక్తి నరుని
 కేవిధంబునఁ గల్గు నెఱిఁగింపు మనిన

జనయిత్రిఁ జూచి యాసత్కుమారుండు
 మనమున హర్షించి మాత కిట్లనియె
 వినవచ్చు జనని యీవిశ్వంబునందు
 మనుజులు వేఱ కర్తంబులు విడచి
 తను దాను దెలిసినధన్యునిఁ జేరి
 పనివడి ద్వాదశాబ్దములు శుశ్రూషఁ
 జేసి మెప్పింపఁగ శ్రీగురుమూర్తి
 భాసురంబుగ వారిభక్తికి మెచ్చి
 యసదృశసిద్ధాసనాసీనుఁ జేసి
 భసితంబు తమఫాలభాగాల నుంచి
 వారితత్పూర్వపువ్రాలెల్లఁ దీసి
 భూరికృపవ్రాలు పొందుగ వ్రాసి
 జడియకుఁ డని వారిజడుపెల్లఁ దీర్చి
 కడువేడ్క రాజయోగప్రకారంబు
 సాంగముగను జెప్పి సాధుపథంబు
 శృంగాటకంబునఁ జేరి చూడుఁ డని
 గురుమూర్తి యపుడు మక్కువ మీఱ శిష్యుఁ
 డరుదుగఁ దనమానసాబ్జమం దుంచి
 పరమార్థసరణి సద్భావంబు మీరఁ
 బరమామృత ధ్యానపరవశత్వమున
 మనసు సహస్రారమధ్యమం దుంచి
 మొనసి తా నపుడు షణ్ముఖి యనుముద్ర

యందుఁ జూడంగ నందంతఁ గన్పట్టు
 నందున లీనమై యంధకారంబు
 బంధురంబై జీవపరమాత్ములకును
 సంధాన మొనగూడుసమయంబు రాగఁ
 బ్రణవమందపరోక్షభావానుగతిని
 ఘణఘణత్కారమై గగనమార్గాన
 మొఱయుచు నుండుఁ ద్రిమూర్తిస్వరూప
 పరమార్థ మని దాని భావింపవలయుఁ
 బంచనగంబు లేర్పడఁ గానవచ్చు
 నంచితంబుగ నందు నరయంగ శుభము
 గొనకొనఁ గాత్తెఱుంగులు పుష్పవృష్టి
 యును తరంగములు మయూరపింఛములు
 సలలితవిమలనక్షత్రముల్ దీప
 కళికలు రవిచంద్రకళలు శోభిల్లు
 వింతగ నప్పుడు వెల్లులోపలను
 సంతసింపుచు నుండు సద్గురూక్తముగఁ
 బూనియుండిన పూర్వబోధను జెంది
 జ్ఞానాంజనము దృఢజ్ఞానానఁ జూచి
 కపటప్రపంచాంధకారంబు వాసి
 యపుడు స్థావరజంగమాకృతు లెల్ల
 మొనసి భూమి నడంచి మున్నీట ముంచి
 యనలంబులో వేల్చి యనలంబుఁ జేర్చి

యనలంబు నాకాశమందునఁ గూర్చి
 ఘన మగుశూన్యమార్గంబున నిలిచి
 తఱచగ హంకారతత్వము వ్రీఱ
 నరసి మహాతత్వ మతివేగ దాఱి
 శ్రీమహితానందసీమనుఁ జేరి
 యామోద మలరి దృశ్యావళు ల్కఱచి
 సలలితానందుఁడై శాంతి వహించి
 వెలిలోను లోలోను వెలయునుగాని
 తెలివిఁ దానని చూచు దివ్యశాంతునకుఁ
 దొలఁగుకర్తంబు పెంద్రోవనుజేరు
 నిట్టిజీవన్ముక్తి యెంతఁ జూచినను
 బట్టుగఁ బరగఁ దపంబు చేసినను
 కాశిగయాప్రయాగలనైన లేదు
 దేశదేశంబులు దిరిగిన లేదు
 వెలయు సంసారము ల్విడిచిన లేదు
 బలు క్షుత్పిపాసాలు వట్టిన లేదు
 శిలల బొమ్మల పూజ చేసిన లేదు
 తలఁచ దిగంబరత్వములలో లేదు
 జడలు దాల్చిన లేదు సర్వకాలంబు
 నడవులు దిరిగిన నలసిన లేదు
 స్నానదానసకామజపముల లేదు
 మకానంబులను లేదు మాటల లేదు

వితరణంబుల లేదు విద్యల లేదు
 వ్రతములలో లేదు క్రతువుల లేదు
 మతములలో లేదు మహిమలో లేదు
 సతతంబు నన్నియు సల్పవారలకు
 నలరంగ దివ్యస్వర్గాదిభోగములు
 గలిగి యాపుణ్యముల్ కడ ముట్టఁగాను
 సమసినప్పుడ చాల జన్తంబు లెత్తి
 శ్రమములు వడుచుండు సరవిగ నెపుడు
 గనుక స్వర్గాదిభోగము లిచ్చయింప
 కను మనశ్శుద్ధి చక్కఁగఁ జేసి పరము
 సద్గతిగాను విచారించి యపుడు
 సద్గురుచే వేదసారంబు దెలిసి
 మమతను విడి కూటమార్గంబు చేరి
 అమలసాంఖ్యముతారకామనస్కములఁ
 గలిగిన యనుభవక్రమములం దెలిసి
 సలలిత శివయోగసచ్చిదానంద
 వై రాగ్యసుఖకేళివార్ధిలో మునిఁగి
 వై రాగ్యసంపద వఱలుచుండంగ
 నవధూతభావుఁడై యాత్మను జెంది
 ప్రవిమలజ్ఞానంబు ప్రబలుచుండంగఁ
 దానను నహమును దగ్ధంబు చేసి
 తానను దానై యుండు తత్త్వంబు దెలిసి

నిగమాంత వేత్తయై నిలిచినవాఁడు
 మగు డిందురాఁడు జన్తము నెత్తఁబోఁడు
 మఱికొంద టీమహామహిమఁ గానకయ
 గురు నెఱుంగక కర్త గురుచెంతఁ జేరి
 గాధకుఁ జిక్కి దుష్కర్త మార్గమున
 సాధనంబుగ యోగసరణులఁ దెలిసి
 యలమట నాసనాభ్యాసము లేసి
 చలమున బాహ్యలక్ష్యములు చూపుచును
 కూలంకషములోనిగుఱిఁ గానలేక
 లాలితంబుగ మంత్రలయహఠయోగ
 ఫలములం గోరుచుం బామరు అగుచు
 జలబుద్బుదమువంటి జన్తంబులకును
 సిద్ధులం గోరి ప్రసిద్ధమై యోగ
 సిద్ధాంతమందు సుస్థిరమతి లేక
 అగణితవిషయసుఖాసక్తి మీరఁ
 దగ మణిమంత్రసిద్ధక్రియల్ నేర్చి
 మఱి పామరులకెల్ల మహిమలం జూపి
 తిరిగెడువార లీ దేహవాసనలు
 వీడఁగ నేరరు వేదాంతమందుఁ
 గూడ నేరరు వట్టికుంభనగాని
 వరముక్తిఁ బొందెడువాఁడు త్రికూట
 మరయఁగ నిష్ఠమైనందునఁ జెంది

110

నెలవుగ నౌ త్రివేణీసంగమమున
 జలకంబు లాడి విశ్రాంతివహించి
 వెలిప్రపంచంబును విడిచి యాలోన
 నిలిచి చూచెడితెల్వి నే నని నిజము
 నరసిన బ్రహ్మవిద్యాధురంధరులు
 దొరకొని కాయసిద్ధులు గోరబోరు
 నూరక సంసారయుక్తులై యుండి
 ధారాశముగఁ దమ్ముఁ దాము చూచుకొని
 జలజపత్రంబులో జలముచందాన
 నలరి సంసారమునం దంట కెప్పు
 డుండుధన్యులు సిద్ధయోగులు గాక
 ఖండవిద్యలు నేర్చి గర్వంబు మించి
 స్తంభనమోహనోచ్ఛాటనమంత్ర
 జ్ఞంభణంబులు సూపి చెలఁగెడువారు
 పవనయోగము నేర్చి పటుయుక్తిఁ బెంచి
 యవిరళంబుగఁ దటాకాంతరమంబు
 మహిమఁ జూపుటకుఁ బద్మాసనంబునను
 సహజంబుగా నుండి జనుల మెప్పించి
 బద్ధలై యంతకుఁ బరమైన యోగ
 సిద్ధాంత మెఱుగక చెడిపోవువారు
 కడుపునిండఁగ నుదకంబును బీల్చి
 కడుపున మలమెల్లఁ గడగి శోధించి

యిది యాత్మసిద్ధి యకా నని నిశ్చయించి
 ముదమంది తమలోన ముఱిసెడువారు
 వాయుధారణసేసి వసుధఁ గొన్నాళ్లు
 కాయంబు వేయేండ్లు కాపాడువారు
 ఆత్మానుభవులుగ నరసి వీక్షించి
 యాత్మను గాంచిన యవధూతమూర్తి
 అల నభోమధ్య కుంభాకృతిగాను
 వెలిలోను వెల్లుచు విషయశూన్యముగ
 జలరాశిగతకలశంబుచందానఁ
 బొలుపొంద వెలిలోను పూర్ణమై యుండి
 అంతముఁ దాఁ గాక యంతఁ దా నగుచు
 సంతతానందాబ్ధిచంద్రుఁడై యున్న
 యతఁడె యోగీశ్వరుఁ డతఁడె ధర్మాత్ముఁ
 డతఁడె పరాత్పరుం డతఁడె సద్గురుఁడు
 ఇటువంటి గురుత్త్వ మెఱుఁగక నీవు
 మటుమాయగాఁ జిక్కి మై నీడవలెను
 తనవారు వెఱవారు తగుపాటిబంధు
 లనియెడుభ్రమలు సత్యంబుగ నమ్మి
 ననుఁజూచి నీవు కానకు నేగఁదగునె?
 యని పల్కితివి మాయ ననుసరణగను
 భాసురమతి నిట్టి భావంబు విడచు
 నీసుతుఁడనుగాను నెఱివినుతల్లి

నానాఁడు కర్దముం డత్యుగ్రతపము
 పూనిచేయుటఁజేసి పుత్రుఁడ నైతిఁ
 గాన నే నీసామ్మ గాను నిక్కముగ
 మానసంబును నిది మఱచిపో తల్లి
 సుతుఁ డని నన్నిఁకఁ జూడకు మమ్మ
 అతలాదిలోకంబు లన్నియు నేను
 పంచభూతము లేను బ్రణవంబు నేను
 బంచకోశం బేను బరతత్వ మేను
 గణుతింప సోమ భాస్కర వహ్ని లేను
 అణువు మహాత్ము లే నఖిలంబు లేను
 సగుణభావంబున సర్వమందుండి
 యగణితవిభవంబు లనుభవించుచును
 పరమైన నిర్గుణభావంబు నొంది
 సరవి నంతటికిని సాక్షి నై యుండు
 జనయిత్రి నాయంద జగములు నుండు
 మొనసి నానాలోకముల నుండు నేను
 అలదర్పణంబులో నాననాబ్జంబు
 చెలువొందఁ బ్రతిఫలించినచందమునను
 నాయందు జగములు నానావిధముల
 మాయగ నీరీతి మలయుచు నుండు
 నటుగాన ముకురమందా ప్రతిబింబ
 మెటువలె దబ్బరో యెఱిఁగి చూచినను

నటువలె నాయందు నఖలలోకములు
 మటుమాయగా నుండు మైనీడవోలె
 నగణితమైన విశ్వాకృతి యగుచుఁ
 దగిలియుం దగలక తనరెడువాఁడఁ
 గాని నిక్కంబు చక్కఁగ విచారింప
 నేన కర్తయు భోక్త నేన బ్రహ్మాంబు
 అని స్వస్వరూపంబు నప్పుడు చూడఁ
 దనయుఁడు గాఁ డని తద్దయు నెంచి
 కడుదురాశలు మాని కడుభక్తిఁ బూని
 కొడుకు నావేళ సద్గురునిగ నెంచి
 పావనచారిత్ర పరమపవిత్ర
 నీవంటిధన్యుండు నీవంటిసుకృతుఁ
 డేవిధమున నాకు నెస సుతుఁ డైతి?
 దేవ జీవస్తుక్తి దిరముగ నీయు
 మింతియ చాలు మతేమియు నొల్ల
 నంతయు విడచితి నయ్య నీ దయను
 ఏ నొల్ల భాగ్యంబు నే నొల్ల షదవి
 నే నొల్ల సంసార మే నొల్ల నెల్ల
 నీలీలఁ దెలియక యే యిన్నినాళ్లు
 కాలంబు నూరక గడపుచు నుంటి

సకలలోకాతీత సత్యమా తత్వ
 మిక్కనైన నుపదేశ మివయ్య దేవ
 అన విని కపిలుఁ డయ్యంబ కిట్లనియె
 జనని నీ వత్యంతసద్గుణవతివి
 కావున నీరీతిగా బ్రహ్మవిద్య
 కావలె నంటివి గలుగదా నీకు
 నని యిట్టు పల్కి సిద్ధాసనమందు
 దనతల్లి నునిచి యత్తఱి లలాటమునఁ
 జెలువుగ వీభూతిచేఁ జుక్క పెట్టి
 మలినంబుఁ బోఁ ద్రోసి మస్తక మంటి
 బోధింపఁ దొడఁగె నాపుణ్యసాధ్వి కొగి
 సాధురక్షకుఁడు నిశ్చలత నిట్లనియె
 నోయమ్మ నీవింక నొగి నిశ్చలముగ
 మాయాప్రపంచంబు మానసమందు
 మఱచి నిర్థాయవై మామాట నుండు
 మిరవుగఁ బరమార్థ మేర్పఱించెదను
 దేవ నీ విప్పుడు దేహంబు గావు
 నీ వింద్రియంబులు నిజముగఁ గావు
 నీవు స్త్రీయును గావు నీవు నపుంస
 భావంబు గావు గొప్పగఁ బుర్షరూప

ధారివి గావు నిం దలచు వృక్ష పశు
 ధారివి గావు సత్యంబును వఱల
 భావనాతీత సద్బ్రహ్మాంబు నీవు
 నీవ యఖండంబు నీ వవ్యయంబు
 నీవ ప్రకాశము నీవ బ్రహ్మాంబు
 భావింప నిను నీవు పరగ నెఱుంగు
 కనిపించువస్తు వెక్కడనైన లేదు
 అని యిట్లు పల్కిన నాయుంతి సుతుని
 గనుఁగొని పల్కెఁ జక్కనియుక్తి మెఱయ
 విను మని యాతఱి వెన్నుని కెఱమి
 నేను బ్రహ్మాంబు నై నిర్వికల్పంబు
 గా నుండఁగానె యాకరణి నిద్రయును
 ఆహారమును గల్గు నట్లుండు టేమి
 యోసఱో విచిత్రమై యున్నది దీని
 భావంబు దెల్పు తప్పకు మన్న నతఁడు
 దేవహూతికి నిట్లు దెలుపఁగఁ దొడఁగె
 ఇది సోమనాథవిశ్వేశుని పేర
 పదవాక్యభవ్యసు బ్రహ్మణ్యయోగి
 చరణాంబుజాత షట్పరణాయమాన
 పరిపూర్ణనిత్యసద్భావనిమగ్ను

మానస యగు వేంకమాంబికారచిత
 మైనట్టి రాజయోగామృతసార
 మం దెన్నఁగా ద్వితీయప్రకరణము
 పొందుగఁ దఱికుండపురిధాముఁ డైన
 వీరనృసింహుండు వేడ్క కైకొనియె
 ధారణి నాచంద్రతారార్కముగను.

ద్వితీయప్రకరణము సంపూర్ణము.

శ్రీ రస్తు.

రాజయోగసారము

తృతీయప్రకరణము.

శ్రీ రాజయోగసుస్థిరమహామహిమ
సారమై వెలుఁగు ముజ్జగములయందు
హరిణాక్షీనీ విష్ణు డడిగినప్రశ్న
సరవిమై విను మది సంతసంబుగను
ఘనతరమోహదుగ్ధింబులు రెండు
తనరారఁగా మనోధర్మంబు లరయ
బలము లై తగుఁడుత్పాసలు రెండు
నలప్రాణధర్మంబు లనఁబడుచుండు
మర్తంబు విను జన్మమరణము లేహ
ధర్మంబు లనఁబడు తల్లిరో వినుము
ఇదియ షడూర్తులై యెల్లకాలంబు
గదలక యాత్మను గలసిన ట్లుండు
నాయాత్మ కొక్కటి నంట దూహింప
నాయాత్మ సాన్నిధ్య మందు సంతతము.

పంచవింశతిప్రకరణములు.

గగనంబు శ్రోతమై గగనసంబంధ
మగుచున్న శబ్దంబు నాలింపుచుండు

అనిలంబు త్వక్కు లై యనిలసంబంధ
 మనఁదగుస్పర్శ మొయ్యననై నఁ దెలియు
 ననలంబు చక్షు లై యనిలసంబంధ
 మననొప్పు రూపంబు నరుదుగఁ జూచు
 జలము జిహ్వాయజలసంబంధ మగుచు
 విలసిల్లు రసమును వింతగఁ గ్రోలు
 జగతియ ఘ్రాణమై జగతిసంబంధ
 మగుచున్న గంధంబు నగునిద్ర దనరి
 వరుసగఁ బలుకును వాగింద్రియంబు
 చరియింపుచుండును జరణేంద్రియంబు
 సొరిదిగ నిచ్చి పుచ్చుకొను హస్తములు
 సరవిగఁ బాయుపస్థలు రెంటివలన
 జలమలంబులను విసర్జించుఁ దల్లి
 నిలయంబు లై యుండు నెఱి నెందుకైన
 మనసున సంశయ మానుము జనని
 తనర నేమైనఁ జిత్తము విచారించు
 నన్నియు నేను నే నని యహంకార
 మున్న తత్త్వంబు నుప్పొంగుచు నుండు
 నంతగికరణరూప మగుచు జ్ఞాత్పత్వ
 మంతటఁ దా నెప్పు డమరుచు నుండు
 మొనసి ప్రాణాపానములు సంతసంబు
 జనని యుచ్చాసనిశ్వాసరూపములు

నలినమిత్రామిత్రనాడులలోన
 నలరఁ జరించు సోహం సోహ మంచు
 నదియ జపాఖ్య మహానుంత్త్రసంజ్ఞ
 యదె డీవపరమున కై క్యంబు దెల్పు
 నకుటిల మా హృదయంతరస్థలిని
 నొకయష్టదశపద్మ మొనరుచు నుండు
 నాలోన హంసదీపాకృతి యగుచుఁ
 దాలిమి మా నష్టదశములమీఁదఁ
 గరువలి చలనంబు గల్గినకతనఁ
 బరిశోభితంబుగఁ బ్రసరించుచుండు
 నొక్కొక్కదశమున నొక్కొక్కచింత
 తక్కిక గల్గుఁ దద్ధర్మంబులెల్ల
 వరుసఁగ దెల్పెద వారక తల్లి
 సురరాజదశమున సుకృతంబుచింత
 బలువహ్నిదశమున భక్షించుచింత
 అల యమభాగమందలి పాపచింత
 సరవి నైఋతిని దోషము లెన్నుచింత
 నెఱి వరుణునిదిశ నిద్రంచుచింత
 చాలవాయువుదిశ సంచారచింత
 యాలోన ధనదుని యలధర్మచింత
 వఱల నీశాన్యాన వై రాగ్యచింత
 సరవిగ నాజ్యోతి జలజమధ్యమున

20

30

బన్నుగనిల్చినఁ బరమార్థచింత
 యెన్నెన్ని చందంబు లీశరీరమున
 ఖండవృత్తులుగఁ బ్రకాశించుచుండు
 దండిగ నీవది దగనేమిగావు
 ఆవేశఁ జెప్పినయట్టిచందమునఁ
 భావన మగుపరబ్రహ్మాంబు నీవు
 గగన మద్దములోనఁ గన్పట్టుకరణి
 నగణితంబుగ బ్రహ్మ మాబుద్ధియందు
 బ్రతిఫలించుచుఁ జిదభ్యాసాఖ్య నమరె
 నతఁడు జీవుఁ డనంగ నలరా రె వినుము
 అలరార నాజీవుఁ డాననాబ్జమున
 వెలసి జాగ్రతయందు విఖ్యాతి నమరి
 స్థూలాభిమాని యై సొంపుగ విషయ
 జాలంబులం గ్రీడ సల్పుచు నుండు
 తనరఁ గంఠమునందుఁ దై జసాఖ్యమున
 ననువుగ సూక్ష్మదేహము నావరించి
 యంతరింద్రియముల ననుసరించుకొని
 వింతవింతగ స్వప్నవిభవంబు గాంచి
 తదనంతరమున రుద్రగ్రంథిఁ జొచ్చి
 పదిలంబుగా నందుఁ బ్రజ్ఞాఖ్య నలరి
 కారణదేహంబు గైకొని యచట
 ధీరుఁ డై యంతరింద్రియముల నడఁచి

తైఱఁగార నట సుషుప్తిని జెంది యవల
 సురుచిరమైన విష్ణుగ్రంథిఁ జొచ్చి
 ఘనమహాకారణాంగంబు ధరించి
 యనువుగ నచట తుర్యాఖ్య వహించి
 ఘటియు నందుండి బ్రహ్మగ్రంథిఁ జొచ్చి
 సరవిఁ దుర్యాతీతసంజ్ఞ వహించి
 క్రమముగ నాధారకమలంబు చేరి
 అమర నచ్చట పరమానంద మేమొ
 కరమర్థి క్షణముండి క్రమ్రం దిరిగి
 సరగున సామపంచకమును గూడి
 మొనసి యాజ్ఞాచక్రమున నిల్చియుండు
 వనజాపూఁ డుదయించి వచ్చినజనులు
 మురసి తత్తత్కార్యములు సల్పుపగిది
 నరయ భూమధ్యమం దాత్మభాస్కరుఁడు
 నిలిచి యుండిన వేళ నిఖిలేంద్రియంబు
 నలకారఁ దమపను లన్ని గావించి
 యవల సుషుప్తియం దనుదినం బడఁగు
 నవియొల్ల నీవు పాయక విను మమ్మ
 అనువొంద నివియ నీవైనసుషుప్తి
 నను నిత్య మొందకు నశ్వరం బగుచు
 నీకు నాశము లేదు నిత్యం బటంచుఁ
 బ్రాకటంబుగ శ్రుతు ల్పల్కుచు నుండు

కావున విలయ మక్కడ నీకుఁ గలదె?
 యీవిధ మింద్రియావస్థల నైన
 భావమెల్లను తేటపఱచెద వినుము
 సావధానంబుగఁ జక్కఁగ నిపుడు
 ఎపుడు నీదేహంబు నెఱిగెడు తెల్వి
 యెపుడు సుషుప్తి తా నెందును బోయె
 సహజంబుగా దాని సరవి నెట్లనిన
 నహ మనియెడుభావ మాసుప్తిలోను
 లయ మైనవేళ నీ లాలితజ్ఞప్తి
 జయముగ నచట నే సాక్షియై యుండు
 ఇది లేక యుండిన నింతలో నెలమి
 నిదుర మేల్కని లేచి నే నింతతడవు
 పొలువొందఁగా నిద్రఁ బోయితి నంచుఁ
 దెలియువా రెవ్వ రా తెల్వీయు గాక
 యానిర్గుణజ్ఞప్తి యందుండఁగానె
 పూని యహంకృతి పొడము గ్రమ్మరనె
 యానిర్గుణజ్ఞప్తి యట లేకయున్నఁ
 బూని దానికి నిదె పోకడై యుండు
 మందమై దేహంబు మఱచు తేమనిన
 నం దహంకృతిక లేక యానిర్గుణాత్మ
 తాను దానై యుండు తన్నయత్వమునఁ
 గాన నహంకృతికరణి సంతతికి

నమర కారణ మయ్యె నాయహంకృతికి
 నమలాత్మ కారణ మని చెప్పఁబడును
 ఆరీతి యెట్లన్న నయ్యహంకార
 మారయ సుప్తియం దణఁగినయప్పు
 డుండు వెలుంగుచు నుండును జ్ఞప్తి
 యుండఁగి గద మఱి యొకకొంతప్రాద్దు
 గనినపిమ్మట నైన గ్రక్కున లేచి
 గను నీ ప్రపంచసంగతు లాత్మ నిచట
 నుండక యున్నను నూహింపరాదు
 ఖండితంబుగ సర్వకారణ మాత్మ
 ఆయహంకృతి హేతు వఖిలకృత్యములు
 నాయహంకృతి శూన్య మైనవేళలను
 సత్యాత్మ కీ ప్రపంచక్రియల్ లేవు
 నిత్యమై శుద్ధమై నిర్వికారమునఁ
 దాను దానై తాను తనలోన వెలుఁగు
 గాన నాత్మయ నిర్వికారనిర్గుణము
 ఇల స్వయంజ్యోతియై యిది ప్రకాశించె
 లలిఁ దలంపంగఁ గాలత్రయంబునకు
 ఆరయావస్థా త్రయమునకు దేహ
 కారణాలకు మూలకారణం బగుచు
 సుక్షే త్రనయనా గ్రసుషి రాంతరమున
 నక్షయం బై పరమామృతనిత్య

పరిపూర్ణమై పర బ్రహ్మమై విమల
 తరమై పరాత్పరతత్వమై భేద
 రహితమై యమితమై రమ్యమై చూడ
 నహజమై యచలమై శాంతమై యొనర
 సదమలవేదాంతసారమై మఱియు
 నిదురకు మొదలుగ నిర్మలం బైన
 తెలివికిఁ దుదయైన వేదీప్య మగుచు
 సలలిత మై సర్వసాక్షి యై దనరి
 గణనాధికానందకారియు నగుచు
 నణువుకు నణువైన యనవరతంబు
 నామహాత్ముకు శుభాత్మై రెంటికన్న
 తా మించి పరమసత్తామాత్ర మగుచు
 వెలిలోను శూన్యమై వెలిలోను నంది
 వెలిలోను గాకయ వెలుఁగుచు నుండు
 అది నీవుగాఁ జూచి యానంద మొందు
 మదియెట్ల నే నొను నని యంటివేని
 అద్దంబులోఁ జొచ్చినటువంటి గగన
 మద్దంబు భిన్నమైనప్పుడు తనకుఁ
 గారణమైన నాకాశానఁ గలయు
 నారీతిగా బుద్ధి యణఁగినపిదప
 పరికించి జీవుఁ డన్పంచవింశకుఁడు
 అరయఁగ పుడ్వింశకాభిధానంబు

కలిగిన యా బ్రహ్మకళయంద గలయు
 నెలనాగ భావింపు మిది సౌఖ్యసరణి
 నిది శాస్త్రములచేత నెఱిగినంతటనె
 పొదలెడు సంశయంబులు వీడరాదు
 వరశక్తి సుజ్ఞాన వైరాగ్యసరణి
 నరయుచు నీయోగ మనవరతంబు
 మననంబు చేసి సమృత మొందవలయు
 మననంబు సేయక మఱి యుండిరేని
 యామనంబున నిందియాదులఁ గూడి
 కామాదిశత్రువర్గము నాశ్రయించు
 కావున మదిఁ జక్కఁగం బట్టి నిలుప
 గావలె నిల్ప కెక్కడి దీ మనంబు
 తారకయోగావధాని యైనట్టి
 ధీరుఁడు దాని నిందింపఁగ నేర్చు
 నని యిట్లు పలుకఁగ నాచంద్రవదన
 తనయుని జూచి సంతస మార ననియె.

90

❖ తారకలక్షణము. ❖

ఓతండ్రి తారకయోగలక్షణము
 ఖ్యాతిగఁ జెప్పిన న్నడతేర్చు మనఁగ
 నానంద మంది మహామహుండు గని
 పూని యిమ్మెయి నొగి బోధింపఁ దొడఁగెఁ
 గ్రమముగ సకలయోగంబులయందుఁ

విమల మై శ్రేష్ఠమై వెలయు తారకము
 వినవమ్మ యిది రెండువిధములై యుండు
 నొనర పూర్వాపరయోగంబు లనఁగ
 నమర నచ్చట పూర్వ మగుతారకంబు
 క్రమముగ రాజయోగం బపరంబు
 గరిమమై పూర్వయోగము తొల్త వినుము
 దిరముగ నెల్ల మూర్తిమయంబు నగుచు
 భాసురలీల రూపగుణంబు లైన
 యాసోమసూర్యబింబాంతరాళమునఁ
 దళతళవెలిఁగెడు తారకలోన
 నెలవుగ నొనఁగూర్చి నిటలంబు చేర్చి
 యొక్కింత భ్రూయగం బొనరంగఁ బైకి
 నిక్కించి నడిమింట నిల్చి చూచినను
 అచట నాత్మప్రత్యయంబు లావేళ
 ప్రచురంబు లై తోఁచు బహువిధంబులను
 అవి చూచుచును మనం బట్టట్టు వోక
 యవిరళప్రజ్ఞతో నచట నిల్చుచును
 మన మట్ల నిల్చిన మారుతం బపుడు
 పనివడి తాఁ బట్టువడియుండు నచట
 పొసఁగ మారుతమనంబులు గూడి యున్న
 నసదృశం బగుబుద్ధి కప్పు డేకాగ్ర
 భావంబు కల్లు నాభావంబు సగుణ

భావంబు లెల్ల తప్పకచూచుచుండు
 నాచూపు ప్రోయం బభ్యాససరణి
 చూచుచుండఁగ నందు సుచిదంబురాశి
 యందు దృశ్యంబులు నడఁగి యిన్నిటికిఁ
 జేందినయెఱుక తా శేషించి యుండు
 మొదటి ధ్యాతధ్యానములు లేక యుండు
 వినరాక యిమ్ముగ వెల్లుచు నుండు
 నది యమనస్కాఖ్య మగువరయోగ
 మదియ దానికిఁ బరం బైనది లేదు
 క్రమముగ సకలయోగవిధానములకు
 సమణీయ మై తాన రా జగుచుండు
 కావున రాజయోగం బనువేర
 సావనమై గోప్య భావ మై యుండు
 మురువుమీరఁ ద్రికూటమునకుఁ బూర్వారా
 బరికింప నొప్పును బావనానలము
 దానిపై భూమ్యాది తత్వంబు లైదు
 పూనిన వర్ణము ల్బలుపొందు చుండు
 నానిగ్గులో నుండు ననలమండలము
 దానిలోఁపల నుండు తరణిమండలము
 మఱి దానిలోఁ జంద్రమండల ముండు
 నరుదుగ దానిలో నంకురం బొకటి
 అదియు భవ్యాకార మై చెల్వుమీర

110

నది బీజ మై యుండు నఖిలంబులకును
 అచటఁ బ్రవర్తించు నఖిలదృశ్యములు
 ప్రచురంబుగాఁ బరాత్పరవస్తు వరయా
 ఘనత రావోజ్యోతిగతిని రేఖలు
 మొనసి యంతర్బాహ్యముల వెల్లుచుండు 120
 నారయ నుపనిషదర్థసూచకము
 వేఱు చిత్తములేక విన దృఢంబుగను
 అలరార నీలతోయదమధ్యమందు
 వెలుఁగు విద్యుల్లేఖవిధమున మఱియు
 సురచిరనీవారసూకంబు పగిది
 నరయ నీలచ్ఛాయ నలరుచు మఱియుఁ
 జెలువంద పావకశిఖదానినడుమ
 బలముగ వ్యాపించి పరమాత్మయుండు
 నిది బ్రహ్మ మిదె శివుం డిదియ విష్ణుండు
 నదియ దేవేంద్రుండు నదియ యక్షరము
 అదియుపో పరమంబు నదియే స్వరాట్టు
 నదియ సత్తామాత్ర మని యార్యజనులు
 తఱచుగ దైవభేదంబు లెన్నుదురు
 పరతత్వమున భేదభావంబు లేదు
 నామరూపంబు లెన్నఁగ వేఱులైన
 హేమంబునకు భేద మెందైనఁ గలదె?
 ఆరీతి వెల్లు నాయాత్మఁ జూచుటకు

సారమై యుండును శాంభవిముద్ర
 వలనొప్ప క్షలయ గావలె నెట్టులనిన
 నమల పాద్యమిదృష్టి యమవసదృష్టి
 అల పౌర్ణవమిదృష్టి యనెడుసంజ్ఞలను
 విలసిల్లుచును మూఁడు విధములై యుండు
 కరగ నీమూఁటిలోపల తొలిరెంటిఁ
 బరిహరింపుచు మహాప్రజ్ఞ దీపింప
 సరవి మూఁడవచూపు సాధింపవలయు
 నరయ నేర్పున లక్ష్య మనువెలదృష్టి
 కలిగి రెప్పలపాటు కలగకుండినను
 విలసిత మగుశాంభవీముద్ర యగును
 ఈముద్ర ధరియించి యేకాగ్రమతిని
 యామద్యయము చూడ నపుడుమానసము
 కరువలి క్షీరోదకన్యాయ మగుచుఁ
 బరువడిఁ గూడి లోపల నిల్చియుండు
 నొనరంగ నందులో నొకటి చలించి
 చన రెండవదియు నాసరణిదీపింప
 నారెంటి నొకచోట నమరంగఁ గూర్చి
 సారంబు తనర నిశ్చలత వహించి
 నిర్వికల్పసమాధి నిలచిన నదియ
 సర్వంబు గనుఁగొను సత్పథం బరయ
 రాజయోగంబు విరాజమానంబు

130

నై జమకా సచ్చిదానందపదంబు
 పాఠించి బుద్ధి నీభావంబునందు
 నాఠించు మని పల్కు నందను జూచి
 నాతంఁడ్రీ సచ్చిదానందలక్షణము
 ఖ్యాతిగఁ దెల్పిన న్నరుణించు మనిన
 జనని వీక్షించి విశ్వాసంబుతోడ
 మునిరాజచంఁద్రుండు మొనసి యిట్లనియె
 నలీనాక్షీ సచ్చిదానందప్రభావ
 మెలమితో నిపుడు నీ కెఱిగింతు వినుము
 లలి నొప్పుచున్న నీలజ్యోతిలోన
 విలసిత చిద్బిందు వెలుగుచునుండు
 సకపవైః యచ్చట స్ఫటిక తేజంబు
 చిరమైన యాపరశివకళై యుండు
 జనని యాశివకళ సత్తన నొప్పు
 ననఘ చిద్బిందుచిత్తనగఁ బెంపొందు
 నది రెండు గలయుట యానంద మగుచు
 వివరంబుగాఁ దత్పవిదు లెఱుంగువారు
 ఒనరంగ నదియ నింకొకరితిగాను
 వినుము చెప్పెద దానివేడ్క నోతల్లి
 కనుఁగొన నీసర్వకామరూపములు
 ననువుగ సచ్చిదానందంబు గలదు
 ఈరూపనామంబు లెసలారుచున్న

నల యస్తిభాతిప్రియములు భావింప
 సత్తులింగ మనంగ సహజమై యుండు
 చిత్తన నంగంబు చెలువంబు మీరు
 నీరెండు నొక్కటి యే యై నదృశ్య
 కారణమై విశ్వగచ్ఛమై వెలుగు
 నలఘునాదము లింగ మనంగఁ బెంపొండు
 నల బిందు వగుచును నమరు నారెండు
 ఘనత సాంఖ్యం బైన కళ యగునదియ
 వెను పగునాదంబు బిందుకళయన
 నీమూఁటి కాధార మేస్థాన మనిన
 కోమల మైన త్రేకుటస్థలమున
 లలితమై యొప్పునీలచ్చాయవలెను
 పాలుపొందునట్టి యాపోజ్యోతినడుమ
 విలసితచిద్బిందు వెలుగుచు నుండు
 నలర నాబిందులోన లఘునాదంబు
 పలుకుచు నుండును బరమార్థ మైన
 కళనాదబిందుసంకలితమై యుండు
 అదె మూల ప్రకృతియు నదె దేవహూతి
 పదిలంబుగాను త్వంపద తత్పదములు
 అసిపదభావ మింకలర తేటగను
 పాస గఁ జెప్పెన విను బొంపిరివోవ
 తనరంగఁ ద్వంపదార్థము జీవుఁ డనంగ

విను తత్పదార్థంబు విమలచిదాత్మ
 ఈరెంటి కై క్యంబ యెస నసిపదము
 సారోక్తిగా నీవు సరణి భావింపు
 మదె తత్వ మదె భావ మదె నిరాలంబ
 మది సర్వసాక్షి నీ వదియ తలంప
 నలరంగ నీచంద మనవరతంబు
 తలపుచు నుండు నంతర్లక్ష్యమందు
 వెలుపల లోపల వెలిని యానడుమ
 పాలుపొంద వెలుగు నాపోజ్యోతియందు
 నిదుర జెందినరీతి నిల్చితివేని
 యదియ యంతర్లక్ష్య మని చెప్పబడును
 అది మహాకాశచిదాకాశ మనంగఁ
 బొదలు చిదంబరం బొనరంగ వినుము
 తనరార నీనభా.ధారము చేసి
 యొనరంగ నొకటితో నొక్కటిగూర్చి
 యగణితం బైనచిదంబరస్థలిని
 తగ నిల్ప నదియ యంతర్లక్ష్య మగును
 జనని నీమనము నిశ్చల మైనదనుక
 మొనసి యంతర్లక్ష్యముద్ర యేమరకు
 మది యేమఱిన నిర్జరాదుల కైన
 మది సంశయంబులు మానవు దల్ప
 కావున నీవిష్ట క్రమము దప్పకయ

కై వల్యచిన్తా త్ర కళయందు బుద్ధి
 నాటించి సచ్చిదానందపదంబు
 పాటించి నీవని భావింపుచుండు
 తెలిసిన తెల్వియుం దెలియని నుఱపు
 తెలియ కానందదాబ్ధిఁ దేలి యుండినది
 బ్రహ్మసాక్షాత్కారపద మని తెలియు
 బ్రహ్మనుభవ మందె ఁట్టుగ నిల్పు
 మెఱుక నీ వనుచు నీ వెఱిఁగినవెన్క
 వఱల నీ దేహంబు వాసన ల్లగుడ
 కలిగిన నది బంధకము గాదు నీకు
 వల నొప్ప సాదృశ్యవాక్యంబు వినుము
 చెలువొంద ముత్యపుఁజిప్పలో వ్రాలి
 సలిలంబు ముత్యమై సరవిఁ జిప్పనొగి
 తొల్లిటివలె నీలతోయమై పోవు
 తల్లి నీ వారీతి ధన్యత నొందు
 నీయాత్మ నీవయై నిల్చినవెన్క
 మాయ నిన్నంటునే మాయ యేదనిన
 నిన్నుఁ గానక తన్ను నీ వన భ్రమసి
 యిన్నాళ్లు పరమార్థ మెఱుఁగకయున్న
 ఇదియపో మాయ యిం కెయ్యది గాదు
 మది నెన్న నొకరూపు మాయకులేదు
 అదియ నిర్వచనీయ మదియనిగాదు

అది గల్గి లేనిది యదియయవిద్య
 యదియొట్ల జని యుంచు నది యొట్టు లడఁగు
 నది తేటవఱచు మనంగ నిట్లనియె
 పరిశుద్ధమైన నభంబు వీక్షింప
 సొరిసి నీలచ్చాయ చూపట్టునటుల
 నిర్తలమై వెల్లు నిర్గుణమందుఁ
 గర్తంబు గర్తగఁ గల్గినమాయ
 యెందెందుఁ జూచిన యేకమై పొంది
 యుంది యంచును జూడ నుండును మాయ
 యెందు లేదని చూడ నెటులేదు మాయ
 యందు నీలత్వమా కాశంబు నందు
 నెటువలె దబ్బరో యెటుకతోఁ జూడ
 నటువలెనే దబ్బు లై యుండు మాయ
 యిదివరదాక ని న్నెనసినమాయ
 మదితోడ నీమాయ మాయమై పోయె
 మాయలోకల మాయ మహనీయమాయ
 యియఱిండజ్ఞప్తి యెటుఁగనిమాయ
 యిటువంటిపరమార్థ మిద్ధాత్రిలోన
 కుటీలచిత్తులకు సద్గురుదూషకులకు
 నత్యంతవిష యేంద్రియాసక్తులకును
 సత్య మూహింపని సంశయాత్తులకు
 భీతాత్తులకు మిత్ర భేదనాదులకు

నీతిశూన్యులకును నిర్దయాత్ములకు
 కాసుంబు గల యహంకారచిత్తులకుఁ
 గామకర్తాసక్తి గల్గువారలకు
 నుపదేశ మిచ్చిన నూరకలేని
 వివరీతసంశయవితతులు చెలఁగు
 నాన ధృశ్శానకలితులు గారు
 నాననీసద్విద్య గావలె నంచు
 నడిగి నప్పడనిశ్చితార్థుఁ డటంచు
 నెఁకఁబాయకే విద్య యియ్యఁగరాదు
 ఈవిద్య కర్తఁ డిం కెవఁ డంటివేని
 పావనవైరాగ్యవద్ధతు లెఱిగి
 తలఁగక మొదటి సాధనచతుష్టయము
 చెలఁగ కభ్యాసంబు చేసినవాఁడు
 శమదమాదులు గల్గి సద్గురుపాద
 కనులంబులే గతి గా నమ్మువాఁడు
 కనులముందఱి పరాంగన నిల్చియున్న
 తను గన్న తల్లిగఁ దలఁచినవాఁడు
 పులవిత్తము లగువడిన వీక్షించి
 సకగునఁ దనకేలు చాఁచనివాఁడు
 ఎక్కడి సన్సార మెక్కడ గల్గు
 నెక్కడ నదఁగు నే నెవ్వ డటంచుఁ
 దనుదాన వెఱకుచుం దనమనంబునను

200

పని బూని యీశ్వరార్పణము చేయుచును
 విగతసంకల్పుఁడై విహితకర్తములు
 తగ సల్పుచును భూతదయగలవాఁడు
 సంతతంబును యదృచ్ఛాలాభమునకు
 సంతసింపుచు సాధుజనులతో మైత్రి
 శాంతవర్తనముచే సల్పెడువాఁడు
 శాంతవేత్తల నొక్కసారి వంచించి
 యది దెల్పు మిది దెల్పు మని త్వరపడక
 సదముఁడై ధర్మ మనవరతంబు
 కారణగురుమూర్తిఁ గన్గొన్న లోన
 సారెకు మెలఁగుచు సావి యింకేమి
 శరణంబు లేదు మీచరణద్వయంబు
 శరణంబు నాకు నిశ్చయముగా ననుచుఁ
 బదరి తా నడుగక భక్తి యేమరక
 చెదఱక శుశ్రూష చేసెడువాఁడు
 అవనిలో విద్యకు నర్హుఁడై యుండు
 నవలసంశయములు నన్నియుం దీరు
 నిటువంటిసద్విద్య నెఱుఁగనేరకయ
 మటుమాయచేఁ జిక్కి మదమత్తు లైన
 భూరాత్మకులువారు గొఱ్ఱెలు గాక
 నారి కెక్కడిది జీవన్ముక్తిసుఖము
 అందందుఁ బాపతిర్యగంతుతతుల

యందు జనింపుచు నడఁగుచు నుండు
 పాలుపొందనటుకొంత పుణ్యవేషంబు
 కలిగి యామనుజుఁడుగాఁ బుట్టి యపుడ
 కనవచ్చు మోక్ష మేగతినైన నిపుడు
 గనలేనివానికిఁ గల్గునే యవల
 నిపు డిట్టి సుజ్ఞాన మెఱుఁగనివారు
 చపలాత్తులై మఱి జన్మజన్మమున
 పాపంబు చేసి తత్పారంబు లేని
 కూపాన మఱి మునుంగుచుఁ దేలుచుండు
 రిటువంటిసంసార మెసలారు చుండి
 పటువిరక్తిని దోసి పరమాత్ముఁడైన
 కారణగురు చేరి కడతేరినట్టి
 ధీరమానసుఁ డాదిదేవుఁడై నిల్చి
 పన్నుగఁ దనఘటప్రారబ్ధమునను
 ఎన్నిదినంబు లిం కీధరయందు
 విహరింపుచుండును విశ్వ మంతయును
 మహిమ మీర వినోదమాత్ముఁడై చూచుఁ
 దలఁపున విధినిషేదము లెంచఁబోఁడు
 చెలఁగి తా నొకరిని నేవించఁబోఁడు
 భేదవాదులతోడ బిట్టుగఁ దర్క
 వాదము లాడఁడు వదఱ డెప్పుడును
 ఎందుఁ జూచినఁ గాని యెఱుఁగనివాని

చందంబుతోఁ గడు సాత్వికుఁ డగును
 నతులప్రకాశుఁడై యానంద మొందు
 నతఁ డిల నవధూత యనిపించుకొనును
 విలసితముగ బ్రహ్మవేత్తలక్షణము
 తెలిపెద విను మింకఁ దెఱుఁగునోతల్లి
 గురుకటాక్షంబున గుఱియందు భ్రమసి
 గురుతరసంసారగోష్ఠియందఁడు
 నమలుఁడై తౌకిక మనుసరించుకొని
 యమరంగ శత్రుమిత్రాదుల బ్రహ్మ
 భావంబుగాఁ గని పరమతత్వైక్య
 భావుఁడై యెపుడు నిర్భరచిత్తుఁ డగుచు
 వాసి నిందియముల వ్యాపారములను
 జేసి యడంగును సిద్ధం బటంచు
 పరమాత్ము తా నను భావ మేమనక
 యరుదుగ సంసారి యగు నొకవేళ
 నుప్పొంగి యోగియై యుండు నొక్కతటి
 నెప్పు డెట్లుండుట నెఱుఁగంగరాదు
 ఘనమైన రాజయోగప్రకారమునఁ
 దనయభీష్టముగ స్వతంత్రుఁడై మఱలు
 జల మంటనట్టియీ సరణి దీపించు
 నలరు దేహంబున నబ్జపత్రమునఁ
 దనరంగ జలమునఁ దా నంట దెపుడు

మనుజులు కొంద రా మహిమఁ గానకయ
 సంసారియై మనచందంబు నుండి
 హంసస్వరూప మెట్లగును వీఁడంచు
 దూషించుచుండును దొడరి యారీతి
 దూషించువారికిఁ దొలఁగక యోగి
 చేసినదఁష్క్రియ లేవు నాక్షణమ
 వాసిగఁ గొంద తా వరయోగియందు
 నిలుకడగా భక్తి నిల్పి సంతతము
 వెలయుఁ దద్గుణములు వినిపించు చున్న
 వారికి నాయోగి వాంఛలు లేక
 ధీరుడై చేసినదివ్యపుణ్యములు
 చేరుచు నుండుఁ బ్రసిద్ధంబుగాను
 శారె కిలో కానుసారంబుకొఱకు
 నిర్మలుఁ డగుయోగినేర్పునం జేయు
 కర్మముల్ రెండుభాగంబులై పోవు
 నతనికి సీరెండు నంట దూహింప
 నతఁడు నిర్విషయుఁ డై యాసంద మొందు
 అల తొలియవధూత యాబ్రహ్మవేత్త
 పాలుపొందునమయము పొందుచుండునోగి
 అతఁడు విరక్తుఁ డై యడవిలో నున్న
 నితఁడు సంసారియై యింటిలోనున్న
 నెక్కవ తక్కువ లెన్నంగరాదు

బలుమాలు కొందలు పల్కుచుండుదురు
 దానికి వృత్తి సంతతమును గల్గు
 గాన నావృత్తి యఖండప్రవాహ
 రూప మా నది యాత్మ రూపంబు గాదు
 కాశక్యరహిత నిక్కంబుగ వినుము
 ఆనందమయకోశ మట పంచకంబు
 దానికి నభిమాని తనర మాయావి
 పరగంగ నైంధవో పాధిచే నతఁడు
 కర మొప్పుజగములు గల్పించు నడఁచు
 ధరశుద్ధసత్వప్రధాన మైనదియె
 యిరవొంద మాయను నెసలారఁ దల్లి
 మాయావి యరయ బ్రహ్మం బనుయుక్తి
 పాయక కొందలు పల్కుచుండుదురు
 వనజాస్య యద్వైతవాదులమాట
 కనుమతింపక మిథ్య యని తలంచుదురు
 అతఁ డీశ్వరుండు విశ్వైకకారణుఁడు
 అతులితమాయావి యైన దెట్లనినఁ
 బూని చెప్పెద నది పొందుగః దెలియు
 భూనభోతోయదముల జలబిందు
 మొగి సదాంతర్బాహ్యముల ప్రతిఫలిత
 మగుచున్నయిటువంటియాకాశ మటుల
 ఆలఘుమహాబింబ మాత్మఁడై తనరి

వల నొప్పగాను సర్వజ్ఞత్వముఖ్య
 విలసితగుణగణాన్వితుఁ డైనకతన
 వలినలోచన సగుణబ్రహ్మ యనఁగ
 నటియింపు చుండు నానావిధంబులను
 నటు గాన నిర్గుణ మని చెప్పరాదు
 మఱి తల్లి విను మన్నమయకోశ మమరఁ
 గర మర్థి నీస్థూలకాయమై యొప్పె
 నవ్వలకోశ త్రయంబు భావింప
 నవ్వల సూక్ష్మాంగ మలరారు చూడ
 అలఘుపంచమకోశ మయ్యెఁ గారణము
 తలఁప మాయారూపు తను వయ్యె నట్లు
 ఆమాయ నాత్మజ్ఞు లందు లే దండ్రు
 వామాక్షి సంశయవారితంబుగను
 పరఁగఁ జిత్తమును నభస్థలమైన
 సురుచిరం బాశ్రయ శుద్ధవిజ్ఞాన
 పటిమచే నై శ్వర్యభావంబు నొందు
 నట భ్రాంతిచేఁ గల్గినటువంటిమాయ
 సకలాశ్రయబ్రహ్మ సంవిత్తుచేత
 నకలంకముగ నష్ట మకాక్షణంబునను
 జననిబుద్ధాబుద్ధజను లిందుఁ గొంద
 అనుమతింపక యుండు రాయుక్తి వినుము
 అలరంగ రజితాని కలభిన్నధర్మ

ములు గల్గి యాభాసమును గల్గె నంచు
తొలినుండి భిన్న సత్తులు గావు విశ్వ
ములకుఁ బరబ్రహ్మ మనియెడువాఁడు
ధరణీస్థలిని వేదతత్త్వండుగాని
ఋరగ మూఢుం డట్లు భావింపఁ గలఁడె?
అటువలె నిశ్చయం బందె నీమనము
నిటులైన విశ్వ మేదెసఁ దలంపంగ
మదిలోనఁ దన కనుమానంబు కొంత
కదిసి యున్నందున కల్గె నవ్వేశ
జనని యివ్వలపుచ్చ సద్భ్రష్టా మనఁగ
ననువొందఁ బంచకోశాతీత మయ్యె
నది యసత్యం బన్న నన్మతంబు వెలయు
నదియ నీవును నేను నఖిలపిశ్చంబు
సచ్చిదానందాబ్ధి సంపూర్ణ మగుచు
నెచ్చక తగ్గక యేకమై యుండు
నది మనం బందెఁ దదన్యభావమున
విదితంబుగాఁ జూచి విశ్వంబు మఱువు
మది యెట్లనిన నీసమాధానమతిని
ముద మొప్ప వినుము నే మొనసి చెప్పెదను
పని బూని వామగుల్బమున నాధార
వనజంబు పీడించి వామేతరంబు
వామాంకతలమున పైపుగ నిడిన

యామహానీయముక్తాసన మామౌ
 నియ్యాసనంబున నేకచిత్తమున
 నెయ్యంబుతో నిల్చి నిక్కించి నడుము
 దృష్టి నాసాగ్రానఁ దిరముగ నుంచి
 యష్టమదంబుల నడఁచి పిమ్మటను
 ఘటపటాదులమాయగాఁ జూచి యచట
 ఘటిత మైనది సత్తుగాఁ గనుంగొనుము
 ఆసత్తు విస్ఫురణాకార మగుచు
 భాసురచిత్తుగఁ బ్రబలుటఁ దెలిసి
 రహిష్ఠాలసూక్ష్మ గారణముల వెలుఁగు
 సహజవస్తువు నేకసరణిగఁ గాంచి
 అరయ ననే కోర్వి యండకోశములు
 వరుస నావరణతత్వముల నన్నిటిని
 హెచ్చుగ నోతల్లి యెలరార వినుము
 సచ్చిదై క్యంబుగ సమరసింపుచును
 అస్తిభాతులచేత నడఁచి వైచుచును
 వస్తుమాత్రం బెల్ల నారూప మంచు
 నారూప మెంచ స్వయంజ్యోతి యేక
 మారూఢి సరణిచే నాత్మ గాఁ గనిన
 నాయాత్మ నాదిమధ్యాంతము ల్దొలఁగి
 మాయావిరహితమై మదిభేద ముడుగు
 న్కృడు ఘనసచ్చిదానందపూర్ణ

మొప్పుగ నీవగుదుర్విలోకముల
 కరమర్థి నపుడు జగద్వాసనముల
 దొరఁకొని మనమందుఁ దోఁచినగాని
 హస్తీభాతులచేత నాత్మగాఁ గనుచు
 నిస్తరంగం బైన నీరధిపగిది
 కల లేనినిద్దురగతిని భేదంబు
 తొలఁగి సంపూర్ణమై తుర్యమా నంచు
 నిర్వికల్పంబున నిశ్చలత్వమున
 సర్వ మఖండమై సత్యమై నిత్య
 శుద్ధబుద్ధవిముక్తి సాంపాంది పరమ
 సిద్ధాంతసిద్ధమై చెలఁగుచునుండు
 నోయమ్మ యచట నేనుండినయపుడ
 నీయాత్మ నర్చించు నిశ్చయంబుగను
 వలనొప్పఁ దెలియఁగ వలెనని యాత్మ
 నలరార నర్చించు నట్టిచందంబు
 క్రమముగఁ దెల్పె నుత్కంఠ దీపింప
 నమలమానస యైన యాదేవహూతి
 అలఘుత్వ మైనముక్తాసనమందు
 నలువొందఁ గూర్చుండి నడుము నిక్కించి
 మెడ దృఢంబుగ నిల్పి మిహిరాబ్జరిపుల
 నడరంతఁ గూర్చి నాసాగ్రంబు చేర్చి
 అనుషమసదోబ్ధ యనువహ్నిలోను

జనియంచినట్టి విజ్ఞానదీపంబు
 కరమొప్పు మతియను కరమునం బూని
 చొరవంగ హృద్వీధిఁ జొచ్చి శోధించి
 అచ్చటినాశంబు లచ్చటిక్రమము
 లచ్చటిచోద్యంబు లరసి చూచుచును
 చెలువగు దేహావశ్చిమభాగమందు
 నిలిచి వీణావండ నిజమై తనర్చి
 యొనర దీర్ఘాన్తియు నొఱపుగ నమరి
 తనుతరంబై బిసతంతుచందమున
 సురుచిరం బైన సుమమ్నంబునంటి
 కరమర్థితో నూర్ధ్వగమనంబుచేతఁ
 జెన్నలరిన మేరుశిఖరివైఁ జేరి
 కన్నచోటున బయ ల్కలయ భావించి
 నొలయ కప్పుడు వెలి చూపులోఁ జూపు
 నలరారఁగాఁ జూచి యట రెండు విడచి
 మహాసీయతరవైన మధ్యలక్ష్యమున
 సహజంబుగా నిల్పి సంతసమంపె
 నెలవుగ నాత్రి వేణీసంగమమునఁ
 జలన మొందక నిల్పి స్నానంబు చేసి
 లాలితజ్ఞప్తి కళానూత్రమైన
 లీలనొందెడి యాత్మలింగంబు గాంచి
 అర్థి లి దీపింక నర్చింపఁ దలఁచి

పేర్తిగల్గిన చతుష్పీడమందుంచి
 అమలమకా తత్వమస్యాదివాక్యములు
 క్రమముగ మంత్రము ల్లా స్త్యరింపుచును
 బ్రణవం బనెడుఘంటపట్టి వాయించి
 గణనము చేయక కామాదులనెడు
 ఘనవిఘ్న కారిరాక్షససమూహముల
 మునుకొని బలుదూరమునఁ బారఁదోలి
 కూర్చితోఁ బూర్వ మాగురుని కర్పించి
 కర్మనిర్తాల్యంబు కడపట ద్రోచి
 అలమట శమదమం బనెడుతోయమున
 నలరు నర్ఘ్యము పాద్య మాచమనంబు
 నలునొప్ప నొసఁగి స్నానంబు చేయించి
 బలమైన సమదృష్టిభావన యనెడు
 పరిశుద్ధసాత్వికాంబరము ధరించి
 యరుదుగ శక్తిత్రయము నొనఁగూర్చి
 తనర యజ్ఞోపవీతంబుగ నిచ్చి
 యనుపమసద్విద్య యనుగంధ మలఁది
 తనభూతదయ నక్షతలుగ ధరించి
 సునయగుణములను సుకృతవాసనలు
 తనరుపుష్పములు సద్భక్తియన్పూజ
 మనమురంజిల్ల సమస్తముగఁ జేసి
 రమణీయమగు నంతరంగచతుష్ట

యము ధూపముగనిల్చి యఖిలేంద్రియాః
 ప్రాచుదమువేర్చి దీపంబుగ నొసంగి
 యమరినజవతత్వ మగుసుధారసము
 మునుకొని నైవేద్యముగ సమర్పించి
 తనరార నానందతాంబూలమిచ్చి
 షరగాత్మ ప్రత్యయ శ్రభ సముజ్వలము
 కరగ సువర్ణపుష్పంబుగనిచ్చి
 పంచభూతములఁ బంచమంతయును
 పంచార్తులుగ సమర్పణమొప్పజేసి
 ఆట చిత్తవిశ్రాంతి యనుప్రదక్షిణము
 పటుముదంబునఁ జేసి బ్రహ్మైక్యమనెడి
 ఘననమస్కార ముత్కంఠతోఁజేసి
 తనలోనిషరమాత్మ దాఁ జూడఁగాను
 చూపురూపుననంటి సొరిదిగనట్టి
 చూపురూపైక్యమై సుస్థిరమైన
 ఆత్మలింగము తానయై ప్రకాశించు
 నాత్మనుభవమునం దలరుచుసొక్కి
 మననంబు మఱచియు న్ననుజెందునపుడు
 మొనయ జ్ఞాత్మజ్ఞానములు జ్ఞేయమందు
 గూఢమై యవివేకగూర్చి యంతయును
 రూఢిగ సచ్చిత్సురూపమైనట్టి
 నిర్వాణపదమందు నిండియేకముగ

నిర్వికల్పంబున నిర్దురఁజెంది
 తానునైకొంతతాఁ దడవుండిలేచి
 మానినీమణి సత్కుమారునింగనియె
 జయసర్వభూతాత్మ జయఽరమాత్మ
 జయచిన్తయాకార జయవేదసార
 జయకలుషవిభంగ జయమహాభింగ
 జయసత్యసంకల్ప జయనిర్వికల్ప
 నీకటాక్షంబున నిర్గుణమంద
 ప్రాకటంబుగ నైక్యభావమొందితిని
 ఆయాత్మలోపల నఖిలవిశ్వంబు
 మాయగనున్నది మైనీడమాడ్కి
 నదిసత్యమన్న మహాద్వైతమందు
 నుదితస్వదంతర మున్న దేతండ్రి
 వ్యావహారికసూత్ర నంగీకరించి
 వావిరిరెండని వచియింపవలసె
 గురుతరంబుగఁబూజ గొనెడువాఁ డెచట
 చిరభక్తితోఁబూజ నేయువాఁడెవఁడు
 సరవిఁబూజింపఁ బూజాద్రవ్యమేది
 అరయఁగ వాఙ్మానసాతీతమగుచు
 సొరిదిగ నిన్నుఁ బ్రస్తుతిచేయుటెట్లు
 పురుడించుసర్వప్రపూర్ణమా నిన్నుఁ
 జెలఁగి యావాహన చేయుటయెట్లు

తలఁచ సర్వమున కాధారమానీకు
 విహితాసనంబు గావించుటయెట్లు
 మహితగుణంబును మఱియుండునీకుఁ
 వనరార నర్ఘ్యపాద్యములిచ్చు టెట్లు
 మొనసి సత్పరిశుద్ధముగ నుండునీకు
 వలరార నాచమనాదుల యెట్లు
 మలినంబు లేక నిర్మలముగ నెప్పు
 వెలుఁగుచుండెడు నీకు వేఱతోయమునఁ
 జెలువుగ స్నానంబు నేయించుటెట్లు
 కొమరొక్క విశ్వాసకుఁడవైన నీకు
 నమరంగ నొకవస్త్ర మర్పించుటెట్లు
 మొనయఁగఁ గులగోత్రములు లేనినీకుఁ
 దనర యజ్ఞోపవీతము లిచ్చుటెట్లు
 పాలుపొంద నవయవంబులు లేనినీకు
 వలనొక్క భూషణావళిఁ దాల్చుటెట్లు
 అనఘ నిర్లిప్తఁడ వై యున్ననీకు
 మును గుసుమార్చనంబును జేయుటెట్లు
 సలలిత గుణనిరంజకుఁడవౌ నీకు
 నెలమిగ ధూపంబు లిచ్చుటయెట్లు
 వనజాక్షతచంద్రపావకులరూఁముల
 నొనరెడు దీపంబు నొసఁగుటయెట్లు
 పాలుపార నిత్యతృప్తఁడవైన నీకు

370

350

నలరంగ నై వేద్య మర్పించుటెట్లు
 మొనసి సదానందమునఁ జొక్కనీకుఁ
 గొనకొని విడెము మక్కువనిచ్చుటెట్లు
 మురువగు నాద్యంతములు లేనినీకుఁ
 బరువడి మంత్రపుష్పము నిచ్చుటెట్లు
 సునిశితస్వప్రకాశుడవై ననీకు
 నొనర నీరాజన మొసఁగుటయెట్లు
 అనిశ మనంగుడ వౌనీకు భక్తి
 మొనసి ప్రదక్షణమును జేయుటెట్లు
 వారక యద్వైత వస్తువౌనీకుఁ
 జేరి ప్రణామంబు చేయుటయెట్లు
 సారస్వతుల కగోచరమైననిన్ను
 ధీరత్వముగ వినుతించుటయెట్లు
 పాలుపొంద నిశ్చిత్తముగ నుండునదియె
 నెలవుగ నిన్ను ధ్యానించుక్రమంబు
 ఊరక నిష్క్రియ నుండుచందంబె
 భూరిభక్తిని నిన్నుఁ బూజించువిధము
 ఘననిశ్చలత్వంబు గల్గియుండినదె
 యొనర ప్రదక్షణం బొనరించుసరణి
 నలరు సోహంభావ మందునిల్చినదె
 చెలఁగి ప్రణామంబు సేయుభావంబు
 మొనయు నాత్మజ్ఞానమున నేకనిష్ఠ

నొనరుసంకీర్తన మొనరించురీతి
 పరిపూర్ణభావసంపద గల్గెనదియ
 అరమైననుం త్రజవంబు నేయుగతి
 అలరార నెపుడు కృత్యాకృత్యములను
 జెలియక మరచుట దివ్యశమంబు
 అంతియకాని మహాబ్రహ్మమందు
 వింతగభావంబు వేతేమిలేదు
 మతియున్న దదియున్నమాడ్కిఁ గన్పట్టు
 మతివోవ నదివోవు మాయమాయగనె
 అతులిత బ్రహ్మమం దాకలంకంబు
 సతమకానె చూడ వసంతకాలాన
 నతులితంబుగనుండు నబ్జాపుకరణి
 వితతి ప్రకాశింప వింతగనందుఁ
 బెదరెడి మఱుమరీచికచూచి జలము
 కదలుచున్నది గ్రోలగావలెనంచు
 భ్రాంతిచే మృగములు పరువెత్తుకొంచు
 నెంతదూరమువోవ నెదురుగజలము
 కదలివోవుచునుండు కైవడిగాను
 మదికీ దృగ్వాసారమహిమ లోఁదోఁచుఁ
 గాని లేదనెడి నిక్కముదోఁచవోదు
 గానఁ దద్భ్రాంతిచేఁ గడఁ గనలేక
 సుడివడితరిగించు సుడిగుంతరీతిఁ

గడఁగానరాని యఖండాత్తకాఁతి
 అతిశయంబునఁదోఁచు నఖిలప్రపంచ
 మతిసత్యమై యుండునట్లుండుగనుక
 జనులీప్రపంచ మసత్యమటంచు
 గనుకంటభావించి కడఁగానలేక
 సతతంబు నీప్రపంచము నిత్యమంచు
 నెంతకాలంబున్న నెదురుగజలము
 గనుపించుచుండును గానియా లేమి
 గనుపించు దీకర్త కాండంబు చూడఁ
 గావున నీకర్త కాండచేఁ బుట్టి
 వోవుచుందురు ముక్తి పొందంగలేక
 ఘనతఃసుజ్ఞానకాండను సత్తుఁ
 గనినధన్యులకు మోక్షంబుసిద్ధించు
 పరగరజ్జువుఫణిపగిది తొల్తదగి
 యరసిచూచినవెన్న నది లేనిమాడ్కిఁ
 బరమాత్మయందీ ప్రపంచంబుమొదలు
 తెఱఁగొప్పుచుండు నీతీరున నెపుడు
 పావనసుజ్ఞానపటిమచే దాని
 భావించిచూడఁగ భగ్నమైపోవు
 ఇట్టిమిథ్యాపాప మెసఁగువిశ్వంబు
 పట్టుగ నిరతమి బ్రహ్మాంబునందు
 నున్నదియనికొంద తొనరభాషింతు

రున్న దిసత్తైన నున్న దేజగము
 తాను దాననుదాని తలఁచినంతటను
 నేను నేననువాఁడు నీరసుబయ్యె
 నేనెవ్వఁడోయని నేనుభావించి
 నేనుగా కటుమున్నె నేనుదానయ్యె
 నేను తానై కృమై నిలిచిచూడంగ
 నేనుదాననరాని నేనునేనైతి
 లలినెంచసలిలము లవణమైయుండి
 సలిలంబులోఁబడి సలిలమకారణి
 నా బ్రహ్మమీశీవుఁ డనిపించి పిదప
 నా బ్రహ్మమునుబొంది యదియుఁదానయ్యె
 మొనసి పర బ్రహ్మమును నేనుగంటి
 ననుమాటలేభ్రాంతి యదియొట్టులనినఁ
 దనముఖంబెవఁడైన దర్పణముందుఁ
 గనిదర్పణముదీసి కడనుంచినపు
 మునుదాను దర్పణమును జూచుచున్న
 తన ప్రతిబింబంబు తనలోనఁగలయు
 నలరంగఁ బరమాత్ముఁ డాబుద్ధియందుఁ
 జెలువొంద బ్రతిఫలించినతస్వదాను
 కనుచున్న తటిబుద్ధి గరిగివోవగునె
 తన ప్రతిబింబమై తనమాడ్కినుండు
 డివుండు తనయందుఁ జెందుటకాని

జీవుండు తన్నుఁజూచిన నెందుఁగలదు
ముఖదర్పణంబులో మొనసిబింబంబు
ముఖము తాననిజూచి ముదమందుఁగాని
ముఖముకై వడి నద్దమునఁ గానఁబడును
ముఖముసత్యంబైన ముఖము గన్వొనునె?
అలబుద్ధిచూపునా యభవుండటంచు
పరికినజడమది భావింపలేదు

గనులద్దమునుజూచుఁ గానియద్దంబు
కనులఁజూచుటలేదుగద పరికింప
నెలమినద్దములేక యీక్షణయుగము
వెలయఁగఁ దనుదాను వీక్షింపఁగలదె?
కనుదోయిఁ దనుదాను గనిసంతసింప
దనరనద్దంబు సాధనముగనుండు
నారీతిపరమాత్ముఁ డాత్మప్రకాశ
మారూఢిఁగాఁ జూడ నమరుచు బుద్ధి
అల రారసాధన మైయుండుఁగాని
యలరుభావతీత మైన బ్రహ్మమును
గనెడుసాధనమెందుఁ గలదెన్నటికిని
గనుచుండునదె సాక్షిగాసంతసంబు
పరిపూర్ణతరమగు బ్రహ్మైక్యమునకు
సరవిగనొకదిక్కు చనుటేలయెలమి
అలరునవిద్యాదు లనెడునుసాధు

లలరారనశియించు నాక్షణమందె
 యుండెడుచేతనే యుండుపూర్ణముగ
 నుండెడుబ్రహ్మమందూరకేకలయు
 సరవిమైనుండును సాదృశ్యమొకటి
 వెఱవుగనీకునే విన్నవించెదను
 ఘటముభిన్నంబైన ఘటపటాకాశ
 మటగగనంబున మఱియుండుఁగలసి
 ఆమతంబడఁగిన నామతాకాశ
 మామతాకాశము నందుండుఁగలయు
 నారీతిగానట్టు లైనపిండాండ
 కారణవిద్య దగ్ధంబయివోవు
 సారిదిగాకుండిన చోటనయుండి
 సరగునజీవుఁ డీశ్వరునిలోఁగలయు
 నారీతిగా దివ్యమగుశుభకాండ
 కారణమగుమాయ క్రమమదెముందె
 కష్పరంబునుగాల్పఁ గడపటదాను
 నుప్పరంబున వోవుచుండినరీతి
 అలవిద్యతుదకు మహాబ్రహ్మమంది
 వెలిఁగిలయంబొంది వేఱతాలేక
 గానగు నావిద్య గల్గినయపుడ
 పూనిప్రపంచబుద్బుద మొండులేదు
 అంతట యిదిమిథ్య యనరాని యెఱుక

వింతయొక్కటిలేక వెల్లుచునుండు
 నటువంటి బ్రహ్మమేనై తి కలంక
 మెటులైనజనియింప దిడినిశ్చయంబు
 బట్టబైటను మోక్షపదమిట్లుదనరు
 నెట్టులఁగనుగొందు టీ బ్రహ్మవిద్య
 అప్పుడాకపిలాఖ్యుఁ డాదేవహూతి
 నొప్పుఁగఁగన్దొని యొగినిట్టులనియె
 జననిరో బహుజన్తసంస్కారమహిమ
 ఘనతరమైయుండె గనుకశీఘ్రముగ
 పరమనిర్గుణపర బ్రహ్మైక్యభావ
 మరుదుఁగఁబొందితి వంతియచాల
 నందఱకిదిలభ్య మైనప్రపంచ
 మెందుండునటమీఁద నెసలారతల్లి
 అనువుగనెపుడున్న యది లేనిదంచు
 నెనకలరీతి లేనిది యున్నదంచు
 బలముగభావించు ప్రాకృతజనము
 వలనవిశ్వంబట్లు వర్తింపుచుండు
 నొనరంగ వారులేకుండినమాయ
 కునికి యొక్కడలేక యూరకపోవు
 దానికియుక్త మాతృజ్ఞానవిద్య
 గానతద్విద్య నిక్కముగుప్త మగుచు
 వరపతివ్రతరీతి వర్తింపుచుండు

కర మొప్పుచుంగర్త కాండాదులెల్ల
 సామాన్యగణికాళి సరణినటించు
 కామయుక్తులకుభోగముల నొసగు
 ఆభోగములరోసి నటువంటిఘనుల
 చేభగ్నమగుదాని చిత్రమంతయును
 అటమిఁదఁదానాత్మ ననెడునిశ్చయము
 విటవుగఁ గల్గుసందేహంబు తలఁగు
 నంతట పరిపూర్ణమై తానువెల్లు
 నింతంతకీకర్త మెఱుఁగంగ రాదు
 సులభంబుగల్గునీ సుజ్ఞానవిద్య
 సులభకాతివ్యవిస్ఫురణ మెట్లనెన
 నేనునేనని వండి నిండినదెఱుక
 నేననిసులభమకా నెఱిఁగిహంకృతిని
 నేననఁగఠినమకా నిశ్చయమందుఁ
 గాన నీబంధమోక్షంబులు రెండు
 వలనొప్పఁగలవని వచియింపవలసె
 నలకంటఁగని నిశ్చయంబుభావించి
 ఆబంధమోక్షంబు లభ్రముల్లాని
 యాబంధమోక్షంబు లాత్మకెక్కడివి
 నిత్యము క్తుఁడాత్మ నిర్గుణుండ నెడి
 సత్యముఁహించిన సంకల్ప మేది
 ప్రాకటముగనిట్టి భావనిశ్చయము

నీకులభ్యంబయ్యె నెఱిగన్న తల్లి
 ఇరువుగమఱియు నింకెన్ని చెప్పినను
 నిరుపమానందమా నిశ్చలమొకటి
 పరగనీనిశ్చయ భావంబుచేత
 నరయకపరమాత్మ నంచుభావించు
 భానుప్రకాశమంబరమెల్ల నిండి
 పూనియుండియును సద్భూరికాంతియొగి
 స్ఫుటముగఁగనరాక భూవృక్షశైల
 ఘటపటాద్యాకార ఘనయావెలుంగు
 సరణిబరాత్తుఁ డాసనముననుండి
 కరణాదులందుం బ్రాకాశించుచుండు
 సంతతం బీరహస్యముభావమందుఁ
 జింతింపుచుండు సుస్థిరముగ జనని
 ఇలభానుఁడస్తాది కేగినవేళ
 కళలచేవెల్లుఁ దక్కకజాలమెల్ల
 అమరనాతనియందు ననువొందుచూడ్కి
 నమనస్కమున నడఁగావిశ్వమెల్ల
 గనుక యీయమనస్క ఘనుతరాభ్యాస
 మున నీవు పరిపూర్ణముగ నిడియుండు
 మానసమున వేంకమాంబికరచిత
 మైననట్టి రాజయోగామృతసార

తృతీయ ప్రకరణము.

85 - 4

మందెన్నఁగాఁ దృతీయ ప్రకరణము
పొందుగఁ దఱికుండపురిధాముఁ డైన
వీరనృసింహుఁడు వెలయఁగైకొనియె
ధారుణి నాచంద్రతారార్కముగను.

రాజయోగసారము తృతీయ ప్రకరణము

సంపూర్ణము.

ఆంధ్ర గ్రంథములు.

పద్యకావ్యము. ౧౦

	ప్రతి 1-కి ద్దు. ఆ.
అచ్చతేసుగురామాయణము, శుద్ధప్రతి ...	1 4
అడవినుల్లెలు, ఎనమండ్ర నారాయణమూర్తి గారిది	0 8
అధ్యాత్మ రామాయణము, క్రొత్తకూర్పు ...	1 8
ఆనంతుని ఛందము, ఛందోదర్పణము ...	0 14
అనిరుద్ధచరిత్రము, కనుపర్తి అబ్బయామాత్యప్రణీతము	0 8
అప్పకవీయము, శ్రీ గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారి వినుర్మతో నున్నది ...	2 8
ఆంబరీషోపాఖ్యానము, సటీక (భాగవతము)	0 4
ఆముక్తమాల్యద, వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రి గారి వ్యాస ముతో మేలు కాగితములమీఁద చక్కఁగ నురల ముద్రింపబడినది. ...	3 0
ఆంజనేయచండకము, హనుమద్దండకము ...	0 2
ఆంధ్రభాగవతము, పోతనామాత్యప్రణీతము, ఇది వఱకు ముద్రితమైన ప్రతులకన్న అన్నివిధముల బా గుగ నున్నది ...	5 8
డిటో ఆత్యుత్తమప్రతి, రెండు సంపుటములు	7 8
డిటో ౩ సంపుటములు ...	9 0
ఆంధ్రభాషాభూషణము ...	0 2
ఆంధ్రభాషారణ్యము, అట్టబైండు ...	0 12
,, కాలికోబైండు ...	1 2

శ్రీ నుదాంధ్ర భారతము-పద్యకావ్యము:—

అనేకవ్రాతప్రతుల సహాయమున చిరకాలమునుండి సంపూర్ణ పరిశ్రమముతోఁ బరిష్కరింపఁబడినది. మేలుకాగితములపై స్ఫుటముగ అచ్చొత్తించి మంచి కాళికోబైండు చేయఁబడియున్నది.

7 సంపుటముల ప్రతి	...	14	0
3 సంపుటముల ప్రతి	...	13	0
ఆది సభాపర్వములుగల సంపుటము	...	2	0
ఆరణ్యపర్వము	„	2	0
విరాటోద్యోగపర్వములు	„	2	0
భీష్మద్రోణపర్వములు	„	2	0
కర్ణశల్యసౌప్తికస్త్రీపర్వములు	„	2	0
ఆనుశాసనిక, అశ్వమేధ, ఆశ్రమవాస, మాసల, మహాప్రస్థానిక, స్వర్గారోహణపర్వములుగల సంపుటము	...	2	0
ఆదిపంచకము, ఒకటేసంపుటము	...	5	8
యుద్ధపంచకము, స్త్రీపర్వము	...	3	12
శాంతిసప్తము	„	3	12
ఆదిపర్వముమాత్రము, పెద్దచ్చు, చిన్నసైజు	...	1	8
ఆంధ్రభారతవిమర్శనము, మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రీది	...	0	8
ఆనందరంగరాట్టండము, కాళికోబైండు	...	1	8
ఆంధ్రశ్రీమద్రామాయణము, కావ్యస్త్రోతీర్థ జనమంచి శేషాదిశర్కకృతము, 3 సంపుటములు	...	12	0
డిటో 7 సంపుటములు	...	14	0
ఆంధ్రనామసంగ్రహము, ఆంధ్రనామశేషము, సాంబనిఘంటువు-టీకానుక్రమణికాసహితము, కాళికో	1	0	

ఆంధ్ర చంద్రాలోకము, సటీక	...	0	8
ఉత్తరరామాయణము, కంకంటి పాపరాజప్రణీతము, చక్కనికూర్పు, గిట్టబెండు	...	2	0
ఉత్తరహరివంశము, నాచన సోమనాథకృతము		1	8
కవిసంశయవిశ్లేషము, అడిదము సూరకవిది...		0	6
కవికర్ణసాయనము (మాంధాతచరిత్ర) కాలికో		1	8
కళాపూర్ణోదయము, దళసరికాగితములు ...		2	4
కాశీఖండము, చక్కనిక్రొత్తకూర్పు ...		1	8
కుచేలోపాఖ్యానము, సటీక, (భాగవతము)		0	4
డిటో గట్టుప్రభుకృతము	...	0	6
కృష్ణరాయవిజయము, కుమార ధూరటికృతము		0	8
గజేంద్రమోక్షము, సటీక, చక్కనికూర్పు ...		0	6
గద్యపద్యసంగ్రహము	...	0	10
గరుడాచలము, యక్షగానము, పెద్దచ్చు ...		0	2
గోపీనాథరామాయణము, 2 సంపుటములు, శ్రీమద్రా మాయణమునకు సరియైనపద్యము, కవనము మిక్కిలి సొంపు; పీఠిక అతివిపులము	...	7	8
చాటుపద్యమణిమంజరి, క్రొత్తకూర్పు, ప్రథమభాగము		1	4
డిటో రెండవభాగము, సాధారణప్రతి...		1	6
డిటో మేలుప్రతి, గ్రేజు కాగితములది ...		1	10
తెనుగుసమస్యలు	...	0	2
దశకుమారచరిత్రము, పద్యకావ్యము, కేతనకవికృతము		1	2
దశావతారచరిత్ర, నూతనముద్రితము	...	2	0
దసరాపద్యములు	...	0	2

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్.

292, ఎన్.ప్ల.నేడ్, చెన్నపురి. ఈ.

D-10-3-53

0-10